Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 5 (1516). 29:DE ÅRG. LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE. UPPLAGA A.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 30 JANUARI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

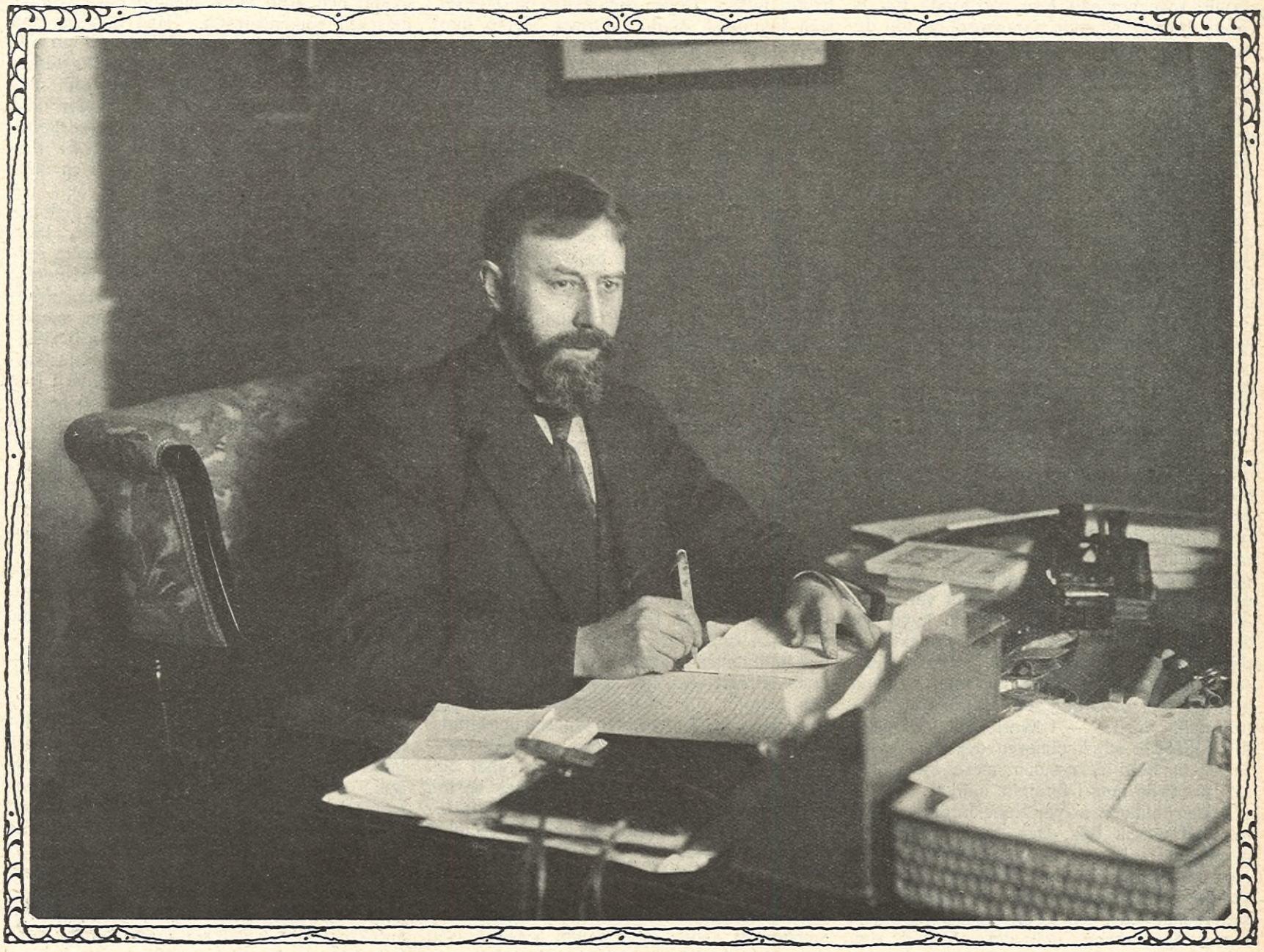

O. Ellqvist foto.

Författaren Algot Ruhe.

Några ord om diktaren och människan.

SÄKERT HA DE FINT SKURNA, på en gång typiska och konkreta karaktärsbilder ur den mänskliga komedin, som publicerats i dessa spalter med titeln "Iduns fria val" och som nu bli figurerna i en pikant pristäflan, tillvunnit sig mycket intresse. Men ingen läsare har väl anat, att bakom psevdonymen Mogens Lang döljer sig en af våra mest kända och verksamma skriftställare, Svaga herrars och De två nationernas författare, Bergson-öfversättaren Algot Ruhe. När så i julas en liten satirisk och pessimistisk roman, Sveriges ånger, ett med både värme och besk esprit skrifvet "varningsord", utgafs under samma signatur och man där lätt nog kände igen Ruhes stil och vissa motiviska grepp, var ju den under ett år väl bevarade hemligheten så godt som röjd.

Algot Ruhe debuterade som bokskribent år 1901. Redan i midten af 90-talet hade han dock gjort sig bekant genom några omsorgsfullt utarbetade essayer om Paul Verlaine och Anatole France — den sistnämnda då ännu nästan okänd i Sverige. Hans första bok heter Bakom fasaden och utgöres af en rad små noveller i dialog, som röja solid fransk skola i smak och språk och presentera oss en klok, verserad, maliciös iakttagare med blick för det genuint stockholmska, så skåning han är till börd och uppfostran. Ehuru Bakom fasaden har rätt mycket psykologiskt värde, gaf den dock endast svaga konturer af en verklig författarpersonlighet, och det man främst uppmärksammade och berömde var

den oklanderligt moderna, elegant burna litterära dressen. Detta omdöme tycks mig ännu mer kunna gälla Ruhes bok Cyril och Irmelin, en brefroman, som skildrar en gift societetsdams och en ung diplomats hemliga heta kärlekslycka med lidelsens alla typiska rytmväxlingar, sensuell ömhetslek och cynism. Äfven här är stockholmsmiljön uttrycksfull, ämnet skarpt studeradt, formen slipad, men som ens hufvudintryck står en viss kvalmig högtidlighet utan sannt allvar. I sin helhet stannar skildringen på ytan, och man saknar dessutom den friska fläkt af ironi, som Ruhe eljes icke brukar neka sig. Cyril och Irmelin är en ganska betecknande modeprodukt.

Större originalitet i uppslag och behandling visar Svaga herrar (1902), en brokig men organisk serie af ögonblicksskisser och stiliserade resonnemang från vår första bar (i Grand hotell), mondän samlingsplats för de mest olikartade storstadsexistenser, hvilkas oftast enda beröringspunkter äro känslan af hemlöshet och fasan för ensamheten och, som konsekvens däraf, begäret efter raffinerad alkohol. Se vi bort från det litet smaklösa inledningskapitlet, finna vi ej sällan både djup och skärpa i de personbilder Algot Ruhe här tecknat med etsarens säkra hand, och gång på gång frapperas man af det förfinade, lödiga psykologiska innehållet bakom ett lätt och mjukt föredrag, där språket lika smidigt och pregnant uttrycker kylig ironi, torr skepsis som satiriskt allvar och omedelbar mänsklig medkänsla. Svaga herrar är en intellektuellt rörlig och intensiv bok både i sina visuella och sina bredt resonnerande delar, och man glömmer inte snart så litterärt goda ting som kyparen Filips tankar på modern och det gamla hemmet — några fina och besjälade sidor — historien om Ossian Vingroths olyckliga äktenskap eller den rent utmärkta suggestiva skildringen af hur en man blir alkoholist, af alkoholrusets psykologi öfver hufvudtaget. Oaktadt sin manliga och förnäma objektivitet är Svaga herrar en stark tendensbok, med fullt psykologiska medel riktad mot vårt ännu lika centrala nationallyte och allt hvad det för med sig af viljeindolens, af intellektuella dimbilder och moralisk idioti. Den patina, som lagt sig öfver miljöskildringen i Svaga herrar, berör oss i dag som ett pikant kulturhistoriskt värde — i hvarje fall förnimmer den äktfödde stockholmaren det så. Denna specifika herrbok rymmer mera känslighet och poesi än man i förstone märker.

Redan följande år var Ruhe färdig med en ny, omfångsrik bok, Den tredje Adam, en intressant experiment- och bildningsroman, som har föga betingelser för popularitet. Här skildras erotomanin som en öfvervunnen ståndpunkt eller en som åtminstone borde vara öfvervunnen, och det af skäl, som klinga mycket naturvetenskapligt och på samma gång onekligen åstadkommit en hel del pretiösa sidor i boken. Denna lefver dock genom en underström af äkta patos och ärligt allvar: det moderna lifvets vackra och dunkla trånad efter enhet mellan vetande och känsla, vetande och personlig tro, i hvilken bemärkelse tro än tages. Till sitt väsentliga syfte är Algot Ruhes bok en djupt känd skildring af den eviga kampen i hvarje begåfvad mans tillvaro mellan det erotiska känslolivet och kallet, idétjänsten. Genom sin lidelsefulla accent och sin ofta sinnrika intelligens ger arbetet ett psykologiskt värdefullt bidrag till det af dikten sedan äldsta tider afhandlade temat: kvinnan som könsvilja och som bild i mannens fantasi contra mannens längtan efter verket och dess rena tankeklarhet. Äfven i denna berättelse äro de inramande stockholmsstämningarna utsökt gifna, särskilt nattstyckena med sin skiftande mystik.

Med sin nästa bok (1905) beredde Ruhe de många, som intresseradt följde hans verksamhet en öfverraskning af icke oangenäm art. Detta i vår litteratur unika arbete har han kallat Heliga kvinnor. Det är en samling legender om feminina helgon i modern, stundom fint arkaiserande omdiktning, som synes ha försiggått med stilsinne och takt, i en för tillfället med detta säregna stoff kongenial inbillning. Den osökta blandningen af naiv enkelhet och nutidspsykologiskt intresse har här alstrat en charmerande skildringskonst, som dock icke uppskattas vid flyktig påsyn. Dessa suggestiva berättelser, som knappast Anatole France skulle gjort bättre, mera mångtydigt spelande af diskret ironi och ett slags estetisk fromhet och andakt inför den mänskliga psykens underliga yttringar, äro nedskrifna i Paris, i Nationalbibliotekets tysta studiesal. Som fast grund för dem ha tjänat latinska originaltexter alltifrån den senromerska tiden till ett godt stycke upp i medeltiden — endast en af historierna har engelskt ursprung.

Frånsedt en liten instruktiv men kanske för ensidigt proletärtjusande broschyr om Maxim Gorkij, dröjde det nu nära fyra år, innan Algot Ruhe på nytt framträdde med någon bok. Denna tid upptogs af talangfull journalistisk verksamhet, af bokligt forskningsarbete i in- och utlandet och af föredrag, i det hela taget af ett lifligt intresse för vårt kulturella och sociala föreningsväsen med radikal anstrykning, något som Ruhe så småningom bestämdt dragit sig tillbaka från, troligen i insikt om hur förflackande och bindande detta verkar i längden.

Våren 1909 bragte en novell- och historiettsamling af Ruhes hand: Menlösa barn, hvars titel lyckligtvis ingen fattar bokstafligt utan starkt ironiskt. Ehuru ett par saker med djupare lifsgrepp, varmare anda och oroligare puls än den rena skepticismen tillåter, nämligen Böljor och Blinda kärleken, förblir det haltfullaste i denna bok, fäster man sig dock litterärt sedt, här liksom i Bakom fasaden, framför allt vid det fina och rätt giftiga världsmannaspe, hvarmed typerna uppfattats, och den galliska linjeskärpa, som gör teckningen så klar, utan att enformighet och spinkighet — de franskt skolades nästan ofrånkomliga risk — fått insteg i författarens teknik. Tvärtom är en konkret fyllighet stundom karaktäristisk för Ruhes berättarsätt, och detta mera germanska lynnesdrag af saft och kraft, låt vara alltid med vissa modifikationer, har fått ett bredare rum i den samling af conter, som redan nästa år såg dagen och blef kallad Virflar. Här tycks mig den oscillerande, blanka ironin ha måst vika något för den poetiska humorns ljusdunkel kring figurerna. Vi spåra ett ganska tydligt resultat af en fördjupning i själfva lifssynen hos författaren, isynnerhet i känslolifvet men äfven i tankarna, som blifvit mindre viga i ämnen up to date och fått större vikt och enhetligt allvar under filosofiskt studium, måhända i förening med handgripliga lifserfarenheter, medan skeptisk esprit och realistisk iakttagelse som sådan skjutits i bakgrunden, mobila vid konstnärligt behof.

I Virflar ingår en liten dramatisk sak, På tröskeln, som just i dagarna haft succès på Blanche-Teatern och som utmärker sig för skarp relief i karaktäristiken och en fullt lefvande, pregnant dialog. På tröskeln ger en hårdskuren satir öfver den moderna dagsjournalistikens urartning och brutalitet och är som sådan träffande i sin måttfulla karrikering. Just som oförsonad satir kunde pjäsen verka starkt; det idylliska slutet synes mig icke fullt välbetänkt inom denna ram — annat än ur publiksynpunkt.

Samtidigt med Virflar utgaf Ruhe en genom sitt ämnesval och en ställvis ohöljd naturalism i behandlingen särdeles djärf roman, Den förbjudna frukten, som i händelse den publicerats på 80-talet väl gjort författaren till en biltog man. Det är lätt att beteckna denna bok som "ruskig", men därmed låter den sig icke affärdas. Den tendens Algot Ruhe artistiskt insmält i sin af mustigt och fränt lif bräddade roman är en modig och ärlig mans mening om en betydelsefull samhällsfråga. Han klargör med psykologisk oömhet och skärpa, att en allmän borgerlig åskådning, som brännmärker det icke-gifta föräldraparet, särskildt modern, med lifslång skam och tvingar de i viljan blott medelstarka och de socialt känsliga till att snärja sig i lögner och bli förbrytare mot sig själfva, måste vara en upprörande orätt, en förvridning af hela det moraliska betraktelsesättet. Bokens människoskildring är stark och fristående. Dess hufvudfigur, Ragnhild, är i sin konkreta äktkvinnliga lifsfullhet en sällsynt företeelse bland nyare litterära personager. Hon synes verklig, individualiserad alltigenom, medan den manliga parten har färre vitala bestämningar och företer någon likhet i lifssituation och idémotiv med doktor Gova i Den tredje Adam. Det af tendens oberoende psykologiska sanningsvärdet i denna roman kan icke bestridas vid en fördomsfri analys.

Så kom en liten mellanbok 1911, som heter Den höga familjen och förtjänar uppsökas för de spydigt underhållande interiörerna från den utlefvade gamle kungens trista hof. Icke heller här råder emellertid en maliciös ton ensam; vemod, medkänsla, en äkta "Einfühlung" göra berättelsens anda ganska komplicerad och låta den emellanåt påminna litet om Thomas Manns bittra och kärleksfulla skildring Königliche Hoheit — ett afsevärdt beröm.

I juni 1914, alltför undanskymd af det stora krigets förspel, publicerades De två nationerna. Till sin ideella konception och sitt tankeinnehåll är detta Ruhes märkligaste bok, däremot mindre betydande som reell människoskildring. Den är icke en roman i ordets egentliga och häfdvunna bemärkelse utan består snarare af en rad novellistiskt utlagda och afrundade diskussionsmoment och psykologiska stämningsbilder, sammanhållna af en hufvudfigur, ett sympatiskt språkrör, som framföres i den på en gång bekväma och litet vanskliga jag-formen. Hvarje kapitel har en fristående karaktär med sina egna, ganska dominerande bipersoner, som icke vidare komma igen under berättelsens gång och som ha betydelse endast i sin relation till hufvudfiguren, i den mån de bidra till hans utveckling, positivt eller hindrande, och rikta hans lifserfarenhet. Sålunda få vi ett slags bildningsroman i koncis form, komponerad i novellistiska temata.

Ruhes bok har ingen agitatorisk ton eller innebörd, den är egentligen tendensfri, åtminstone partilös. Dess grunddrag är en besinningsdjup ironi, som härrör från mycken erfarenhet af människorna och förstå-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 5.—
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.50
Månad	» 0.75	Månad	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Stockholm, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10—4.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11—1.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl 9—6.
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9—6.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text.
30 öre å textsida.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.

Utländska annonser:
30 öre efter text. 35 öre å textsida. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

ende af vidt skilda samhällstyper och individualiteter. Den lätta men i sak nog så skarpa satiren, grundad på intim kännedom i de sociala ämnena och det praktiska agitationsarbetet, träffa såväl borgerliga fördomar som den socialistiska upplysningsandan och ledarteknikens ofta grofva humbug. Med sin stilla ironi och utan att en skälfning af indignation bryter objektiviteten ger författaren några typiska bilder af den vidt utbredda efterklangs- och förflackningsradikalism, som framför allt yttrar sig i en rå och dogmatisk dyrkan af den klumpiga afguden "vetenskap". Med detta slagord förstår man då endast naturvetenskaperna, för så vidt dessa betinga en mekanisk och materialistisk världsförklaring. Är det religiösa kravet mer än vanligt aktuellt, brukar man reservera en sorts tröstefull elementär panteism, i någon af bokens många sinnrika och kvicka repliker kallad "agronomisk odödlighet".

De två nationerna är ingen omedelbart gripande eller bestickande bok men en mognad, lugn och afklarnad — förnäm, ofta gedigen i sitt idéinnehåll och fast och sober i stilistiskt hänseende, med en skarp syntax. Algot Ruhe har blifvit mycket hemmastadd i konsten att fåmält uttrycka starka själsrörelser och hvassa slutledningar — en vanligtvis mindre lönande konst.

De självständiga och vackert kritiska tankar, som formulerats i detta verk, stundom väl mycket på sidan om personteckningen, innebära en brytning i många punkter med Ruhes partiradikala antecedentia. Protesten har framvuxit sakta och naturligt under studier och självbesinning och en hel del bryska verklighetsrön. Det är tämligen tydligt, att en man som Algot Ruhe svårligen kunde passa till "partivän" — han är ju all partidogmatisms motsats, denne kritiska idealist med sin fullkomliga fördomsfrihet, sin varmhjärtade skepsis och innerst inne ett lefvande religiöst behof sida vid sida med vördnaden för forskningens sanning.

En väsentlig kraft till nya utvecklingslinjer har säkert varit Henri Bergsons fruktbara, starkt emotionella filosofi, hvilken som bekant af Ruhe introducerats hos oss medels en rad exakt och talangfullt gjorda öfversättningar, som ställt skarpa kraf på tolkarens skicklighet i franska språket och filosofiska bildning, och medels en i vissa afseenden mönstergill transponering och klarläggning (icke "popularisering") af tänkesättet Bergson i dess grunddrag. Med detta omfattande arbete har Algot Ruhe försynt och vetenskapligt fullgjort en kulturgärning af betydenhet, som ensamt den berättigar honom till ett namn i svensk odlingshistoria.

Nämner jag så öfversättningen af en österrikisk roman och af William James Pragmatism, som kommer ut i dagarna och väl erbjudit minst lika stora svårigheter vid tolkningen som Bergsons verk, nämner jag vidare den i fjol våras framlagda lilla tidspsykologiska boken Gamla studenter och nya människor, ett vittnesbörd om oväldig och klarsynt orienteringsförmåga, intressant bl. a. i sin skiss till kritik af evolutionsläran, och dessutom artiklar och inlägg i skilda tonarter alltifrån 90-talet, så har jag åtminstone antydt det mesta af Algot Ruhes skiftande produktion.

Det är i Ruhes personlighet en väl balanserad blandning af intellektuell skepsis och sympati för praktisk handlingslust. Han är den borne kammarteoretikern med drömmarnas och meditationernas ljusa stilla hänförelse i sin blick, men samtidigt äger han en naiv tro på ordets och den enskilda själshandlingens direkta makt i tillvaron. En tidigt begynd läsning af filosofi, särskildt indisk, har gett åt Algot Ruhes både skrifsätt och personliga uppträdande, hans sätt att bedöma tingen och yttra sig i det dagliga lifvet, en omisskännlig signatur af öfverlägset lugn, af blid tolerans. I denna de måttlösa uttryckens och högljuddhetens tid hör Algot Ruhe till de få, som väga orden och tala med reservation, ibland med en alltför långt drifven motvilja för att yppa någonting, som kan få sken af temperamentsfullhet. Sannolikt finns det också i hans väsen en lagom ingrediens af sundt och humant människoförakt, helt naturligt hos den som verkligen måst kämpa för sin bildning och sin lifssyn och sökt att efter måttet af sina krafter forma sig till en personlighet.

Med sitt sinnes jämvikt, med sina intressen så helt och hängifvet förlagda på det andliga planet är Algot Ruhe troligen en relativt lycklig människa, mindre än de flesta besvärad af steniska affekter i fråga om sin nästa. Han har många uppriktiga vänner, som endast bli glada af att möta den välbekanta gestalten med de friskt bleka, förbindliga anletsdragen, då han från sin bostad långt ute vid Söder Mälarstrand stiger ned till Stockholms gator, vanligen för att besöka Riksbiblioteket eller Nobelbiblioteket och finna något nytt stoff för sin alltid lika brinnande arbetsglädje.

ERIK NORLING.

De gamla om våren.

UR ERT HJÄRTA STIGA ÅDROR RÖDA
upp mot åldrig kind och fuktig hjässas hvalf,
icke hvilar än som hos de döda
ett förtorkadt blod i puls, som fordom skalf.

Icke ligger ännu domnad under
fult och skrumpet skinn den konstrikt byggda barm,
hvilken i er ungdoms korta stunder
glödde som ett fång af rosor röd och varm.

Ännu häfves bröstet, och de breda
skuldrors tunna blad ej ligga frusna än
i den skumma jord, ej stormar vreda
böja er i stoftet. Lifvet är er vän.

Hvarför sitta ni då allvarshöga,
redan trötta, stumma och i höstlig ro,
medan vårligt hvita molnen snöga
genom rymdens rum, där solens strålar bo?

Öfver markens mull framstormar våren,
brådskande men skygg som skogens unga hind,
jorden blomstrar som i forna åren;
djupt i lunden vandrar vek den ljumma vind.

Nu är tid för glädje, tro och önskan.
Dock blott sorgset skådar era ögons par
marken, bergen och den ljufva grönskan,
som däröfver snabbt framilar, späd och klar.

Era ögon hvälfvas stora, bleka
under skrynkligt grå och redan tunga lock.
— Skåda ni i rymd, där vindar leka,
annat än de hvita molnens ystra flock?

PÄR LAGERKVIST.

IDUNS KOKBOK
AF
ELISABETH ÖSTMAN
är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - - - -
Den har redan utgått i 3 upplagor, 30 tusen ex. Pris: Kr. 5:50 inbunden.

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.
Specialitéer:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper
samt kartong.

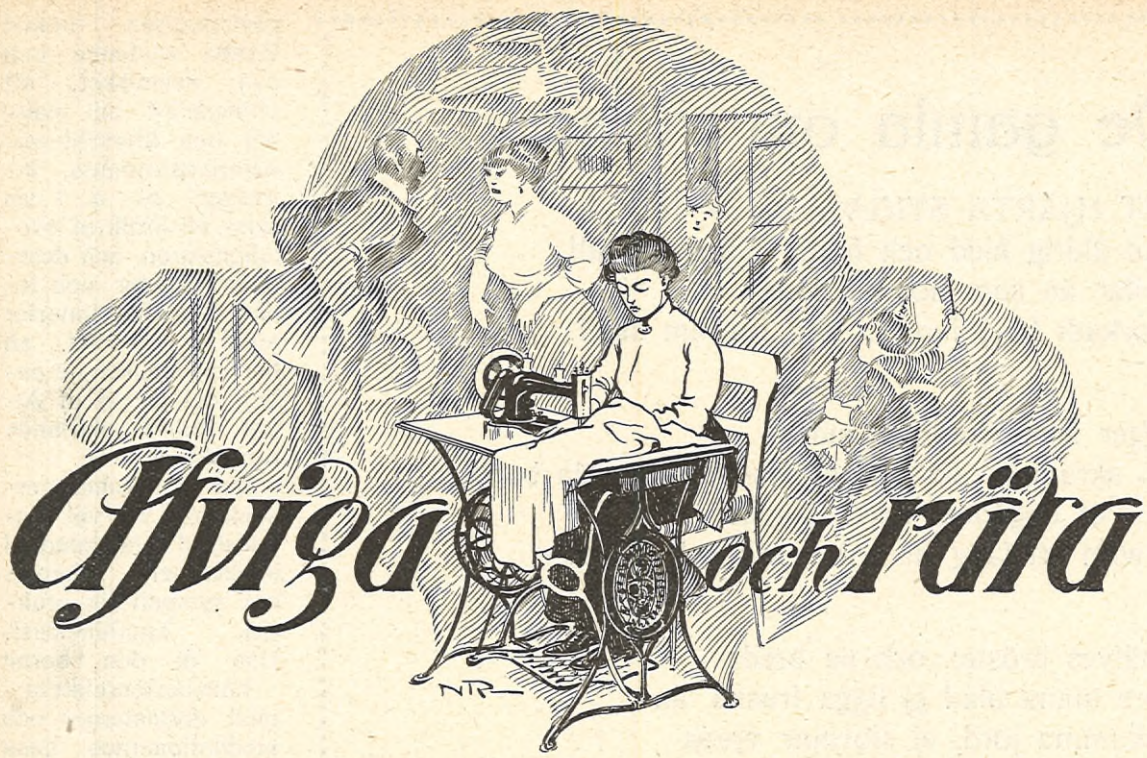

Sy-Lina och räta

Sy-Linas intryck af svenskt nutidslif i familjekretsar och annorstädes.

II.

FOLK ÄR ÄNDÅ BRA KONSTbesynnerliga. Ibland uppför dom sig som om dom trodde att Sy-Lina, där hon sitter lutad öfver den surrande maskinen, hvarken hör eller ser.

Visserligen har jag för det mesta bomullstussar i öronen för den där gemena reumatiska tandvärkens skull — men så värst illa hör jag inte för det.

Här hos konsul Fristedts, de rikaste i stan, får jag sitta i ett ljust och vackert litet rum, som dom kallar kabinettet, hvilket då väl inte är vidare fint. Men som konsulinnan heter Stjärncrona i sig själf och är född på ett slott, så har hon en massa egenheter för för sig, som man inte alls är van vid i den här plebejska hålan, som hon kallar Östervik.

Nå, bäst jag sitter och tänker på att jag inte hört ett ljud af skeppar Blomqvist på det här året och bara undrar på, hur jag skall kunna smita mig till en tidning för att läsa om sjöolyckorna, så får jag höra att det blir något till prat ute i salen.

Den som hade mest att säga var konsulinnan själf, eller friherrinnan, som hon hälst låter kalla sig. Hvilket väl är bra dumt, då hennes man inte alls är baron, utan bara en hemmagjord konsul, som förresten hade matdagar hemma hos oss, medan han gick i skolan och vi hade bokbinderiverkstaden. För se han är ett fattigmansbarn, som arbetat sig upp själf med bara de gåfvor Gud gifvit honom. Hvilket minsann inte är bara det, ifall man tar vara på dom.

Det hörs så väl på hennes röst, när hon är förargad, fast hon uttrycker sig så — så — ja, jag vet inte hur jag kall säga — med så valda ord som om hon läste vers.

Och vet ni hvem det var som var på tapeten? Jo, ingen mer eller mindre än Sy-Lina.

Se, jag förstod att hon blef stött, då jag till sist sade ifrån att hon, fast hon ju inte är fyllda fyrtio än, är alldeles för korpulent — ja, jag sa inte tjock, bara för att inte såra — för att ha s å korta kjolar.

Det hjälper inte att hon alltid går i lågskor, fast det ju är bättre än att få se vaden välla öfver kängkanten likt degen i ett tråg, som på inspektorns fru på Brunnsta, det är fult i alla fall. Nej, smalben måste det vara, fina och smäckra som på kapten Jörgens häst Blomman, om man skall tåla de korta, vida kjolarna.

Se, sinne för hvad som passar ihop har jag, dom må säga hvad dom vill. Och sannerligen jag kan som Brädgårdsflickorna, bara säga ja och amen till alla smaklösheter, som fruarna kan hitta på. Sedan är det ju i alla fall jag, som får stå för att de går omkring som åkerspöken eller fågelskrämmor.

Man har väl sin lilla stolthet, skulle jag tro.

Nåja, stött b l e f hon, men kjolen blef fem centimeter längre.

Genast doktorinnan Berg och majorskan Åkerblom kom in i salongen började det.

— Säg, tycker inte ni, att Sy-Lina börjar ta sig väl mycket ton, man kan ju rakt inte få henne att göra som man vill. Hon är verkligen väl impertinent ibland.

Jag antar att konsulinnan menade ungefär detsamma som — näspärla.

— Om man nu har en smula — ja, här använde hon ett fasligt krångligt ord — och inte precis ser ut som ett litet fågelskrof, som Lina, så är det väl ingenting som hindrar för det att man har en vid kjol.

— Fågelskrof, jag vet inte det. Sy-Lina är verkligen ovanligt välskapad och har dessutom en märkvärdigt säker smak. Var hon nu kan ha fått det ifrån — både figuren och smaken. För gumman Börjesson, som förresten var den präktigaste lilla människa man kan tänka sig, såg då ut som ett litet pösande bolster, medan mäster Börjesson var torr och knotig som en gammal aflöfvad gren, menade doktorinnan Berg.

— Ja, men inte kan du väl tycka att Sy-Lina ser någonting ut, inföll majorskan Åkerblom, som verkligen är en skönhet, med de där morotsröda hårtofsarna, gipsögona och fräknarna öfver uppnäsan?

Himmel hvad jag blef häpen!

Jag som inbillat mig att jag hade guldfärgadt hår, hvilket jag, hur trött jag än är, tvättar med kamomillblomté minst en gång i veckan. Samt att mina ögon voro pigga och min näsa p i k a n t — just med den där nästonen, som konsulinnan brukar använda. Jag blef alldeles tvungen att resa mig upp och titta ett slag i den grönbuggliga spegeln, där glaset är midt itu, som anses vara så fin och antik, fast den då visst inte kan jämföras med min trymå där hemma. Och sannerligen fick jag inte ge majorskan rätt — för fy för den gröna hvad jag såg ful och otreflig ut.

— Det är karaktär på hennes utseende, det kan inte nekas, sade konsulinnan lite mildare i tonen, och jag är ganska säker om att hon är i konstnärssmak.

Nog förstod jag att konsulinnan menade väl med detta, men något mer s å r a n d e kunde hon inte hittat på.

I konstnärssmak!

Se jag brukar gå på teatrar och konstutställningar så mycket jag kan — jag blir nästan alltid bjuden af kunderna, då det är någonting — för att studera det nyaste nya i kläder. Journalerna säger en ingenting. Man måste se kläderna röra sig för att förstå dem.

På konstutställningarna förr kunde man ju också få se ett och annat som kunde ge en idé.

Men nu!

Om jag t. ex. såge ut som den där nakna "Flickan med papegojan" jag såg sist, så skulle jag genast gå till doktor Berg och be att få bli opererad. För just så där gul och grön och blå var min stackars mamma de sista dagarna innan hon dog af kräftan. Och vore jag lika besynnerlig i ögonen som "Modern med barnet", så är jag alldeles säker om att jag blefve skickad till hospitalet till pappa och det arma lilla barnet med blåbärsgrötskinderna till Eugeniahemmet i Stockholm.

Och kläderna sedan — om man alls kan kalla det kläder — jag kan försäkra, så sannt jag heter Karolina Eufemia Börjesson, att om jag sydde någonting så slarfvigt och illasittande som jag såg på höstutställningen i stora skolsalen, skulle jag mista hvar eviga kund.

I konstnärssmak — nej tack — inte nu för tiden åtminstone.

Det är nog så att jag och andra människor, som är lika dumma, inbilla oss att konst är till för att visa det som är vackert och naturligt — ja, att den skall göra naturen och människorna ändå lite vackrare än i verkligheten, hvilket nog kan behöfvas ibland. Så att man får någonting att bli glad åt, någonting att drömma om och att längta efter.

"Vacker som en tafla", kan man sannerligen inte säga i våra dagar. Och ändå finns det så förtjusande saker som "Brustna strängar", "Enfin seuls" och "Saul och David". Tänk bara på Davids ögon! Det är minsann annat det än stackars Sy-Linas grisögon.

Nå, ändtligen tycks dom ha pratat slut därinne, så nu kommer dom väl strax infrasande för att se konsulinnan profva. Och så kommer kaffebrickan med den lilla portvinskaraffen. Konsulinnan är minsann inte den enda bland kunderna som, om mannen kommer in och får se förmiddagsvinet, skyller på att Sy-Lina behöfver piggas upp lite.

Hvilket alls inte är sannt. För jag tål inte vin och tittar knappast åt det.

— — —

Jo vackert heller! Det blef minsann hvarken någon profning eller något förmiddagsvin af. För just som de andra damerna gått, de kunde rakt inte stanna längre, så ringde

det i telefon två signaler och konsulinnan, som annars är så behärskad, blef alldeles alternerad.

— Hvad säger du, barn! Och det låter du oss få veta på detta sättet. Hvad sa du — hvad sa du att han hette. Snälla barn, tala tydligare. Är mormor nöjd, sa du. Ja, för det förstår jag ju, annars hade du väl inte gjort det. Ja, jag får väl resa med kvällståget, sedan jag talat med pappa. Omöjligt. Du vet hur förfärligt mycket pappa har att göra just på nyåret, det är ju värsta tiden. Och i år till, då ingenting är som annars, med bottenfrusna hamnar och kriget och allt möjligt krångel. Nej, Gudrun, det är omöjligt, det vet jag. Och nu blef det kontakt. Hvad sa du. Jaså, vi få inte tala längre.

Så blef det en lång paus — åtminstone kunde jag inte höra någonting.

Naturligtvis är fröken Gudrun förlofvad, det är klart. Men med hvem? Jag vet ingenting så spännande och intressant som förlofningar. Fast man nog kan undra hvart alla lyckliga förlofningar egentligen tar vägen. Alldeles som den där skalden, jag minns nu inte hvad han hette, som undra hvad det blir af alla små barn, som se ut som prinsar och prinsessor. För de får jag säga, att många lyckliga äktenskap har jag inte sett, och små söta barn borde man helst lägga in i sprit.

Se bara till exempel på Kurt — den minsta Fristedten. O, ni skulle bara sett hur förtjusande han var för några år sedan med sina långa guldgula lockar och runda rosiga kinder. Det var rakt så det sved inne i bröstet på en att man inte skulle ha en sådan där liten varelse som sin egen. Men nu är han tandlös, kortsnaggad i hufvudet och full med fräknar, vårtor och fula ord. Så nu känner man minsann ingen sveda hvarken här eller där öfver att man inte är mamma till en sådan där grabb — och inte heller öfver att man inte blifvit förankrad i äktenskapets säkra hamn. Och det trots Fingal.

Hur ofta får jag inte höra: — hon är lyck-

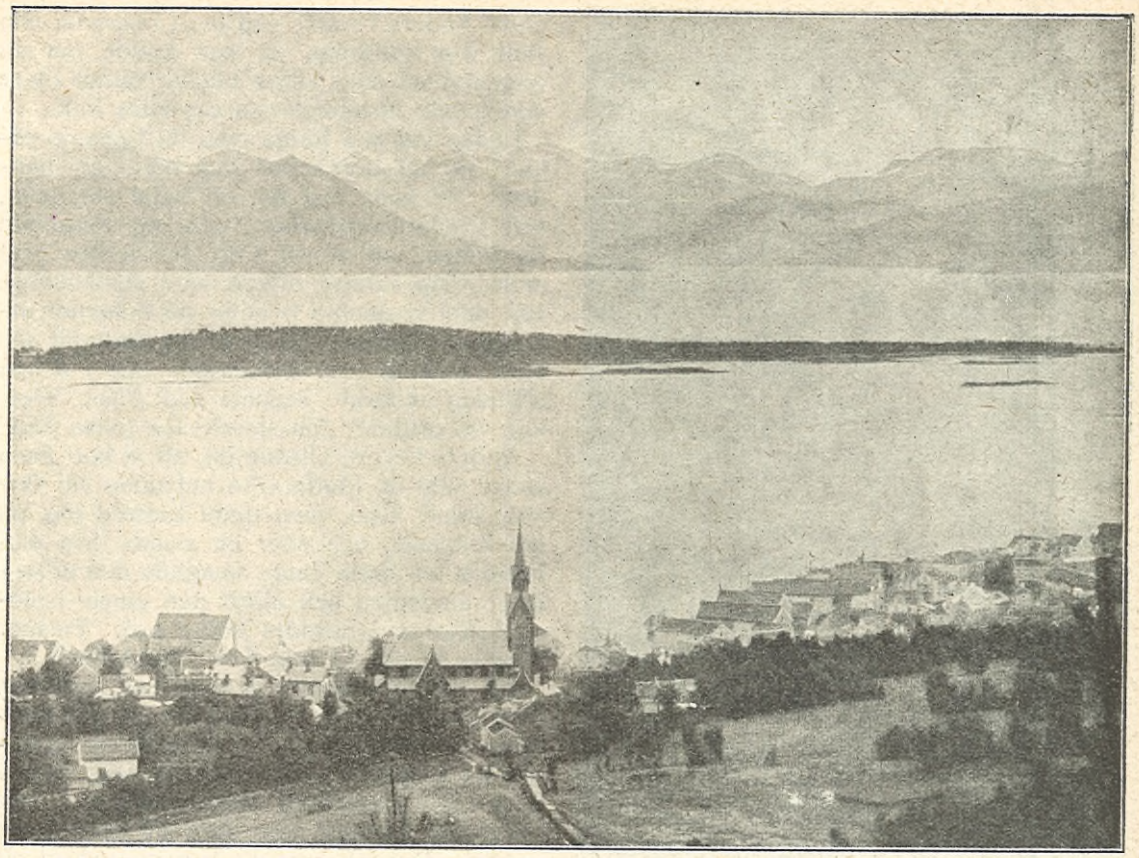

Vy af den i dagarna af elden härjade staden Molde vid Moldefjorden, en af Norges vackrast belägna städer.

lig, hon, Sy-Lina, hon råder då åtminstone öfver sig själf och sitt.

Ja, längre kom jag inte i mina funderingar, för konsulinnan kom in med en het fläck på hvardera kinden och så underligt lysande ögon — hon hade bestämdt gråtit — och talade en lång ramsa om att hon haft bref från sin mor, friherrinnan Stjärncrona, som inte var riktigt kry, och att hon i alla händelser alltid ämnat resa och hämta sin dotter, bara helgen var öfver och kommunikationerna blifvit något så när normala igen. För så galet som i jul har det väl aldrig varit, beroende på kylan, dåliga kol och kriget! Kriget, kriget och alltid kriget!

Och så slutade hon med att, medan hon var borta, kunde jag sy jungfrurnas julklappsklänningar, men att när hon kom hem igen, så blefve det en hel del annat att göra. Se, hon hade redan i höstas tingat mig för hela januari.

Sy åt jungfrurna, ja, det är nu nätt upp det värsta jag vet — och till konsulinnans nippertippor till. Så inte är det värdt dom kommer och pratar att en ann rår sig själf.

Men det var nu inte det jag tänkte så mycket på just då — som det att konsulinnan verkligen kunde inbilla sig att jag ingenting hört och förstått. Hvad tror dom egentligen att man är gjord utaf?

Och hvad är det nu som hindrar mig att gå ut på stan och tala om för alla att fröken Gudrun är förlofvad.

Tänk hvilken godbit det vore till Knutsbalen, som i år lär ska bli grannare än någonsin. Men sådan är inte Sy-Lina.

Inte ett muck kommer jag att säga.

Men att pigga upp nyfikenheten lite, det kommer jag nog inte att kunna låta bli.

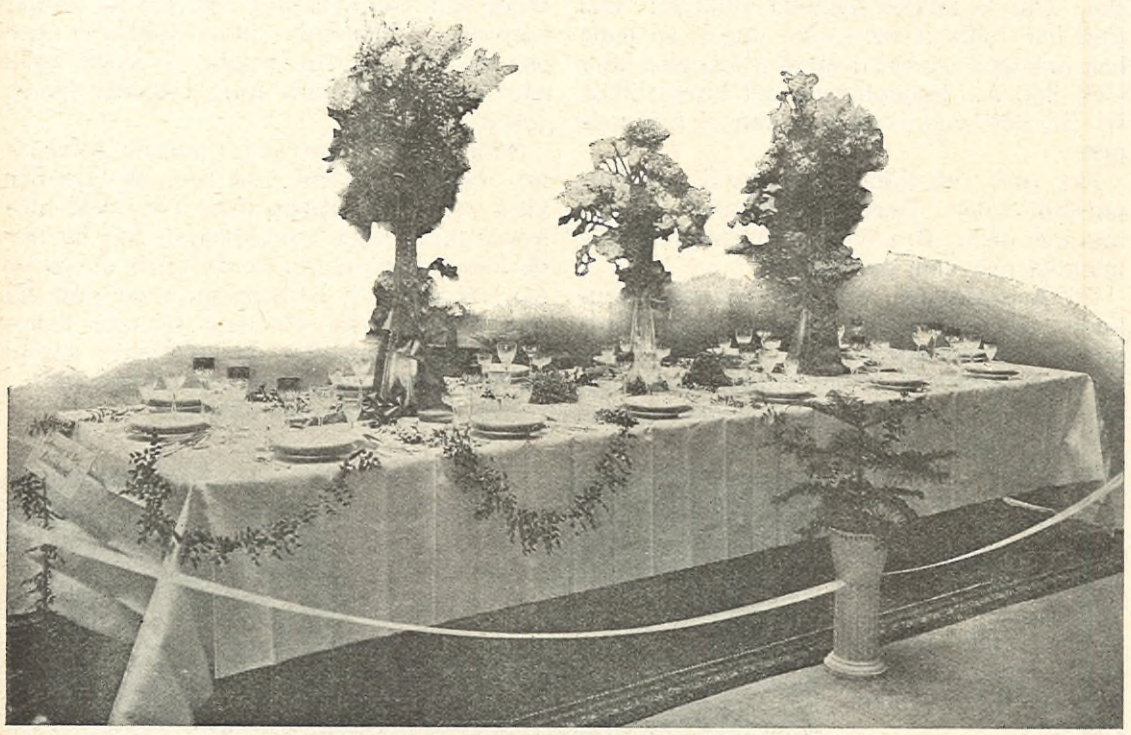

SÄLLSKAPSLIFVETS HÖGSÄSONG är åter inne, och äfven om tidens tryck dämpat dess liflighet och på sina håll förenklat dess vanor, så finns det helt visst fortfarande publik och intresse för Nordiska kompaniets utställningar af festligt dukade bord. Temat varieras med fantasi och skicklighet af N. K:s specielle arrangör, som ju också har ett enastående material att arbeta med. Som prof på den rådande smaken ge vi en bild af ett middagsbord med all den prakt, som den hvita damasten uppbär. Färganslaget anges af de höga blomsterdekorationerna, här af syrener och krysantemum, samt af de guirlanger, hvarmed bordet är inspunnet.

Iduns fria val.

I elfte timman.

DEN SISTA JANUARI UTGÅR TÄFLINGStiden för Iduns fria val. Och de med hvarje post ökade packorna af täflingskuvert visa, att våra läsare nu klarat af valet och börja skynda på med insändandet af resultatet. När detta nummer af Idun kommer våra läsare till handa, är det dock ännu tid att deltaga i täflingen för de af våra läsare, som hittills icke kommit sig för.

Nummer 1 af Idun för i år innehåller allt hvad en täflande behöfver veta både om villkoren och prisen. Där finnes också angifvet, i hvilka nummer för 1915 de 24 äktenskapskandidaternas meritlistor stått införda.

Vi hoppas att nu i elfte timmen de täflande skola ökas med nya skaror. Ju flera deltagare i täflingen, ju större blir intresset ju pålitligare de slutledningar man kan draga angående den förhärskande smaken vid valet af lifsledsagare hos 1916 års män och kvinnor.

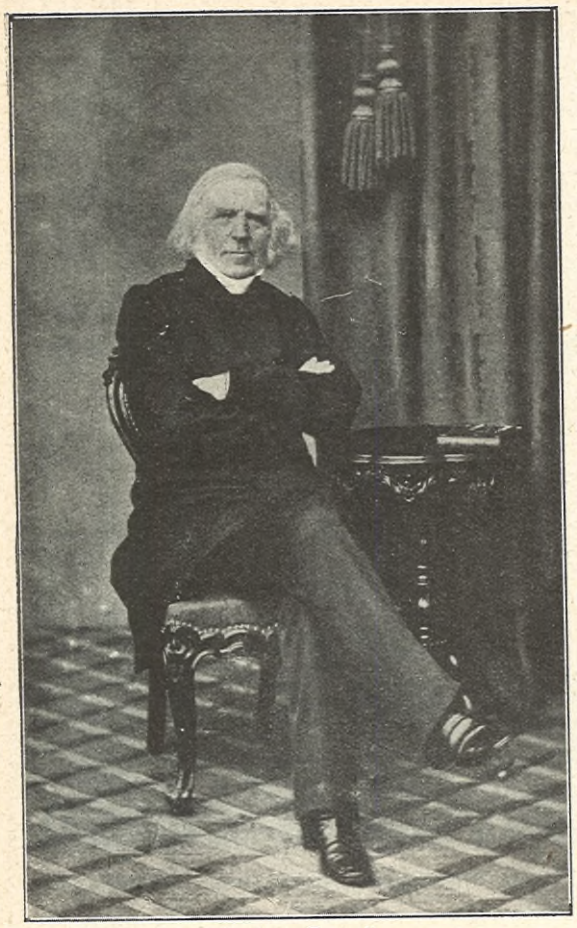

Anders Fryxell.

Hvad jag minns om Anders Fryxell.

Några erinringar af dr GUSTAF MEYER.

REDAN SOM HELT UNG GOSSE gjorde jag bekantskap med min berömde frände Anders Fryxell i hans skrifter. Berättelserna ur svenska historien blefvo min käraste läsning. Sedan min mor släckt ljuset vid 10-tiden och för säkerhets skull tagit det med sig, plägade jag ibland fortsätta vid den klena belysning , som svafvelstickorna lämnade, ända tills den sista brunnit ut. Men då osade det också i rummet som på ett mycket varmt och illa beryktadt ställe.

Särskildt minns jag den ytterst stämningsfulla skildringen af Gustaf Vasas färd mot norska fjällen, då han tänkte lämna sitt fädernesland för alltid.

"Allt mörkare och häftigare brusade älfven fram på sin klippiga botten, allt smärre och sällsyntare blefvo människoboningarna vid dess stränder, allt högre och fastare låg snön uti de täta skogarna. Slutligen såg han på afstånd de höga norska fjällen, som snart skulle för evigt skilja honom från hans olyckliga fädernesland".

Vid första daggryningen vaknade jag den gången för att återtaga den afbrutna stämningsfulla berättelsen.

När jag längre fram under mina talrika föreläsningsresor i Dalarne besökte monumentet vid Sälens by i Transtrand, ihågkom jag lifligt dessa mina barndomsintryck.

Jag fick då också veta, att Gustaf Wasa måste ha begagnat ett slags snöskor, men ej skidor, emedan han med all sannolikhet icke kände till bruket af dessa! Annars hade nog ej Morakarlarna hunnit upp honom efter så långt försprång.

Äfven den ypperliga skildringen af slaget vid Lützen och alldeles särskildt hjältekonungens död läste jag med hänförelse.

Sedan tändstickorna tagit slut, plägade jag lägga boken under kudden i förhoppning att uti drömmen åter möta mina hjältar.

När jag läste Wirséns vackra dödsruna öfver Anders Fryxell, såg jag i tankarna mig själf som tolfåring, då han talade om ett gossehufvud med lifliga blickar lutadt öfver den gamle historieskrifvarens kära bok...

Redan vid min första resa till Uppsala aflade jag ett besök hos den berömde mannen. Vi hade just då, ett tiotal studenter, sett Riddarholmskyrkan, och jag berättade för honom, att vi vid Carl den tolftes graf under djup rörelse aftagit våra studentmössor, dem vi annars behållit på hufvudet äfven inne i kyrkan. Ja, en af oss hade till och med knäböjt vid sarkofagen och i denna ställning citerat Tegnérs ord: "Böj, Svea, knä vid griften! Din störste son göms där!"

Anders Fryxell yttrade då, att vi haft ännu större skäl att blotta våra hufvuden vid Gustaf Adolf kista, men detta bestred jag på det lifligaste, och efter en stunds ifrig diskussion om detta ämne slungade den nittonårige studenten helt djärft den gamle historieskrifvaren i ansiktet dessa ord: "Farbror Anders förstår inte Card den tolfte!"

Att han inte körde ut mig, var underligt. Men i stället bjöd han mig på en god middag och tillönskade mig i ett glas vin en angenäm studenttid samt tillrådde mig att genast söka Fryxellska släktstipendiet. Allt emellanåt återkom han dock till vårt första samtal. Det intresserade honom synbart att i detta fall bibringa mig sina åsikter. Så minns jag t. ex. under en bal hos en gemensam frände, då han flera gånger passade på mig vid dörren till danssalongen och tog mig under armen samt förde mig in i biblioteksrummet med de orden:

"Nu ska vi tala om Carl den tolfte."

Sedan dess har jag som historielärare i 41 år haft att yttra mig inför tusentals lärjungar om den berömde nationalhjälten, och jag har därvid bemödat mig att samvetsgrannt afväga Carl den tolftes förtjänster och fel. Men alltid har jag ihågkommit och tillämpat Anders Fryxells ord: "Vi svenskar ha ännu större skäl att blotta våra hufvuden inför Gustaf Adolfs kista!"

En gång åhörde jag en populär föreläsning i hufvudstaden af en berömd föreläserska. Därvid fälldes följande yttrande: "Om Carl den tolfte lefvat i våra dagar, så hade han antingen hamnat i ett straffängelse eller i ett dårhus. Sannolikt på det förra stället, ty för det senare var han nog ej fullt mogen."

Jag satt på främsta bänken i den fullpackade salen. Demonstrativt reste jag mig upp och gick. Den öfriga publiken lyssnade märkligt nog utan opposition.

På Andersdagen, den 30 november, brukade släkt och vänner samlas i den vördnadsvärde åldringens hem. En gång föreslog han, att tre af de närvarande skulle läsa upp hvar sitt skaldestycke och därvid välja sådant, som ansågs kunna bäst representera det tidsskede han själf tillhörde.

"Du, Gustaf, kan börja. Sedan tar amiralitetsrådet Bäckström en dikt från 50-talet och jag något från Götiska skolans dagar."

För min del valde jag "Tomten" af Victor Rydberg, och Bäckström läste upp "Resan inkognito" af Silfverstolpe(?).

Till sist framsattes midt i salen en stol, Anders Fryxell tog plats på densamma och deklamerade med af åren obruten stämma "Den siste skalden" af Geijer. Det var en gripande syn att se den gamle, som så att säga personifierade diktens hufvudperson.

Att han valde just detta skaldestycke, skulle väl äfven beteckna, att hans beundran och vänskap för Erik Gustaf Geijer förblifvit obrutna, trots vissa skiljaktiga politiska åsikter, en sak, som jag ofta hörde honom betona.

Efter deklamationen serverades en utsökt supé, hvarvid man hade den ovanliga synen, att stiftets biskop passade upp på en af sina kontraktsprostar. Biskop Rundgren var nämligen placerad vid ett af småborden jämte värden själf och bytte omsorgsfullt tallrikar, serverade nya rätter samt frambar fyllda vinglas åt sin bordsgranne. Värden protesterade, men det hjälpte ej.

Vid ett annat tillfälle anförtrodde jag honom min afsikt att söka skrifva ett historiskt skådespel med ämne från Frihetstiden. Det var drottning Lovisa Ulrikas och hofpartiets i blod kväfda försök att störta Axel von Fersen och hans vänner inom hattpartiet, som jag hade i tankarna.

Han intresserade sig lifligt för saken och rådde mig att taga den sedan halshuggne unge löjtnant Puke till hufvudperson samt gaf mig äfven åtskilliga detaljerade upplysningar om förhållandena inom hof- och hattpartierna vid den tiden. Jag hade äfven själf tänkt mig en scen, liknande Snoilskys sedermera diktade poem "Hattar och Mössor", i hvilket två unga fröknar af motsatt politisk åskådning söka vinna hvar sin högadlig ung officer för sitt parti.

Dramat kom aldrig till utförande, det öfversteg mina krafter. Har någon nutida dramaturg lust att försöka, skänker jag honom med nöje motivet!

Flere gånger inbjöd Anders Fryxell mig att besöka Sunne prostgård vid Fryken — "Bro prostgård vid Löfven" i "Gösta Berlings saga". Tyvärr blef det aldrig af.

Under "Bellmansstriden" hade han skrifvit ett sista inlägg i frågan. Före dess publicerande ville han dock läsa upp det för ett par personer, tillhörande olika tidsåldrar, och han visade mig den hedern att härtill välja mig jämte Allehandas förre redaktör kungl. sekter Dahlman.

Sedan han föreläst den i ganska polemisk ton hållna skriften, bad han, att vi skulle yttra oss. Jag minns ännu min medbedömares ord: "Kära bror Anders! Jag för min del tror, att du aldrig borde gifvit dig in på den här saken, ty Bellman är nu en gång för alla förklarad för ett slags svenskt nationalhelgon. Fortsätter du nu fejden, så får du dem öfver dig allihop som en bisvärm."

"Nå, hvad tycker du, Gustaf?"

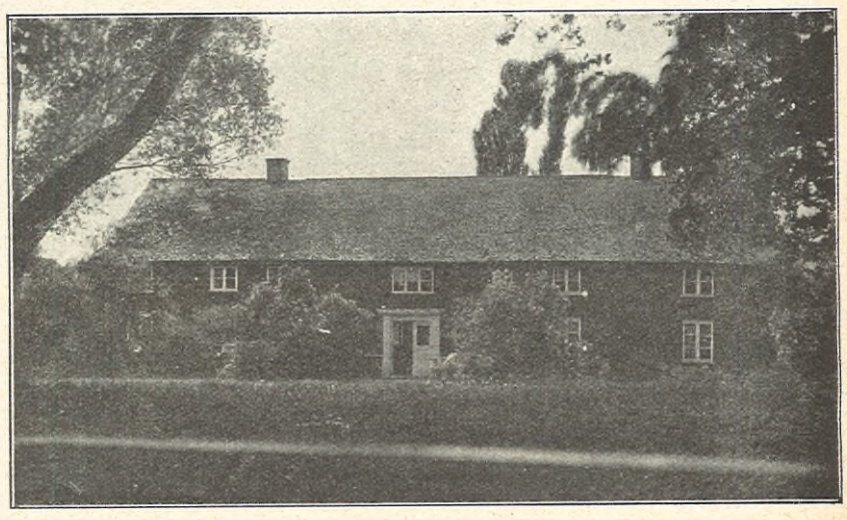

Sunne prostgård. (Bro prostgård i "Gösta Berlings saga").

"Med djupaste respekt för farbror Anders' åsikter tror jag ändå, att jag instämmer med kungl. sekter Dahlman."

"Jaså, det är er mening, bägge två. Ja, kanske ni har rätt. Det får väl vara då."

Med dessa ord ref han itu manuskriptet, och det kom aldrig till synes...

Det vackraste minne, jag äger af Anders Fryxell, är dock mitt sista sammanträffande med honom. Det var helt kort före hans död. Jag hade varit bjuden på söndagsmiddag, han hade vid bordet ätit med tämligen god aptit, druckit ett glas vin till maten och språkat rätt lifligt om ett och annat. Vid kaffet kommo vi i samtal om en viktig politisk fråga. som skulle afgöras någon månad efteråt vid riksdagen.

Plötsligt sänkte han rösten nästan till en hviskning, böjde sitt ärevördiga hufvud och yttrade: "Hvad tjänar det till, att jag söker gissa, hur det skall gå. Vid den tiden är jag redan död."

En allmän förstämning inträdde. Ingen yttrade något. Döttrarna förde näsduken till ögonen samt aflägsnade sig. Sedan vi blifvit ensamma, frågade jag: "Hur kan farbror Anders säga så? Farbror har ju ätit med god aptit och språkat så lifligt hela tiden?"

"Jo, ser du, min käre Gustaf, jag säger som gamle kung Gösta:

Jag känner på tecken i min kropp, att mitt slut är nära. Det är sömnen, som blir borta. Jag har inga plågor, men jag blir mattare för hvarje dag. Maten och vinet ha nu kryat upp mig en smula, men det räcker inte länge. Ingen människa kan lefva utan sömn."

Vi sutto båda tysta en stund. Så lyfte han hufvudet och sade med en rent af profetisk stämma:

"Kom hit i dag 14 dar till och gå in i det där rummet. Då ligger jag i min kista. Luta dig ner öfver mig och se mig in i ansiktet. Du skall då finna, att jag ser lika lugn ut som nu." Det dröjde knappt så många dagar, som han förutsagt, innan jag bevistade hans begrafning. Men Anders Fryxells anletsdrag fick jag aldrig skåda mer. Kistan var redan tillsluten. Dock tror jag mig veta, att han sagt sannt.

Giftas.

Första, andra och tredje varningsordet.

JAG OCH MIN SJÄLS ÄLSKADE hade be... Ja, ni känner ju min själs älskade? Studera eljes världslitteraturens historia, där ni snart bland den klassiska litteraturen upptäcker följande tre operor af Den inbitne: "Kvinnfolk", "Kunskapens träd" och "Flickorna i Fiskeby" (torde ännu finnas några ex. kvar i bokhandeln).

Efter denna parentes börjar jag från början igen. Jag och min själs älskade hade beslutit oss för att älska hvarandra något mindre själiskt och ojordiskt d. v. s. vulgärt uttryckt: att gifta oss. För att på ett illfundigt sätt bringa ned kostnaderna för bosättningen gåfvo vi offentlighet åt vårt mänskliga, allt för mänskliga förehafvande, hoc est vi annonserade lysningen. Nu — tänkte jag — är saken klar. Nu är det bara att sitta med händerna i kors, så kommer bohaget: sängkammarmöbeln, bordsilfret, porslinservisen, köksattiraljen etc. Det gjorde så håken heller!

Men vet ni hvad som kom? Ja, jag skall berätta det strax, ty först måste jag inflika en liten biografisk notis för att redan från början fria mig från beskyllning för otacksamhet, hvilket som bekant — se bibeln och Dante! — är den vämjeligaste af alla usla egenskaper. Jag är icke otacksam, utan sanningskär, därutinnan öfverträffande själfve Georg Washington, hvilken som bekant icke kunde ljuga. Jag kan det icke heller på grund ej mindre af en ädel uppfostran än äfven af den erfarenheten, att jag alltid kommit fast för hvar gång jag farit med osanning. Alltså om detta mitt första, andra och tredje varningsord skall göra större nytta än Sven Hedins, så måste denna pinsamma sak redas ut ända till sista kristallvasen.

Den första lysningsdagen, som ingen utom släkten vet om, hade gått till ända och vi hade i våra tomma rum inhöstat den kära, kära släktens fagra löften efter detta formulär: "Ja, vi komma igen, när lysningarna äro öfver och s e h v a d s o m f a t t a s." De kommo aldrig igen! Men den andra lysningssöndagen kommo Schlasbergs och Hofvanders och farbror Elofsson kånkande på hvar sin... kopparkastrull, utropar ni gladt, kære läsare. Ånej! Schlasbergs, Hofvanders och farbror Elofsson använde detta formulär: "Ja kära ni, n y t t i g h e t s s a k e r och sådant till hushållet får ni ju af andra. Vi hade tänkt ge en liten sak till hemmets prydande." Och så halade de fram hvar sin kristallskål för 4:50. Behöfver jag tala om, att Schlasbergs, Hofvanders och farbror Elofsson stannade kvar till middagen till 8 kr. kuvertet och åto frukt och kakor och drucko pickardång för 4:75 per man? De kära, kära vännerna, som kommo ihåg vår hedersdag! Efter middagen kommo de mera aflägsna släktingarna, döpelse- och konfirmationskamraterna med kristallvaser. Endast e n af dem, som själf var nygift, var nog originell att komma släpande med en magnifik spottlåda — naturligtvis af kristall. Då jag och min själs älskade med ett hjärta och en mun förklarade, att vi endast spottade på en sten, för att den skall bli våt, förklarade vår brylling, att det mycket väl gick för sig att använda hans gåfva till att laga brulépudding i om söndagarna.

Jag skall icke trötta läsaren med att berätta mera om hvad som hände den andra lysningsdagen, af fruktan, att man skall tro, att denna skildring är förestafvad af elakhet och otacksamhet i stället för af den ädlaste sanningskärlek. Dessutom behöfver läsaren ha hela sin nervstyrka i behåll för att stå ut med den tragedi, hvars uvertyr spelades upp den tredje lysningsdagen. Emellertid måste jag i sanningens intresse omtala, att vi icke fingo uteslutande kristallvaser och kristallskålar. Vi fingo äfven ett helt lager af en annan liten nyttig tingest, som jag i brist på term kallar "bordssopare", en sådan där liten sopskyffel med borste, ni vet, som den kysstäcka kammarsnärtan kommer in och sopar bort det dyrbara brödet med på de stora ministermiddagarna. Vi ha nu s j u bordssopare, en för hvar dag i veckan eller kanske rättare en för hvarje sinnesstämning. Sålunda skulle det aldrig falla mig in annat än att använda den japanska skyffeln — en gåfva af framlidne kejsar Mutsuhito till en min arftant — den dag, då vi vräka oss med de japanska mockakopparna! Och skulle Englands bank falla på det oråd et att höja diskontot med $^1/_{10}$ procent, så kan ingen makt på jorden hindra mig från att begagna den hypokondriska smulskyffeln, som är hvitlackerad med svarta sorgkanter. För att icke tala om, att jag kommer att dansa en uppsluppen fandango, begagnande vår roccoccoskyffel som tamburin, den dag då jag lyckats lura A.-B. Skojarbanken u. p. a., att diskontera en smärre växel. Och det blef morgon, och det blef afton den andra lysningsdagen.

Den tredje lysningsdagen gick in ungefär som den 6 november 1632, d. v. s. inte precis med dimma, men med vissa hemska föraningar om en kommande katastrof. I våra tomma rum gingo min själs älskade och jag omkring och ordnade kristallsakerna och sopskyfflarna i måleriska grupper, allt medan vi i duett gnolade på "Förfäras ej du lilla hop" omväxlande med Kri-istallen den fina, som.., understundom afbruten af litanian: hvarur skola vi äta och dricka, hvar skola vi ligga, och hvad skola vi kläda oss med? Mitt blygt framkastade förslag att hyra hörnbutiken och sätta upp konstglas- och bordskyffelaffär nedvoterades i obehärskad ton af min själs älskade. Det var vindstötarna före stormen.

Nu hoppar jag öfver allt det mellanliggande och dyker hufvudstupa ned i slutkapitlet. Medan pickardången sjönk i de förhyrda kristallkarafferna och den kära släkten och farbror Elofson stoppade handväskor och rockskört fulla med äpplen, respektive cigarrer, ökades kristallklenoderna på presentbordet, så att jag började inse nödvändigheten att säga upp kontraktet och hyra mig en större våning för att få rum för allt. Släkten och kommunionvännerna gingo omkring och knäppte i kanten på kristallskålarna och sade med en mun: Äkta!

Det var då det inträffade! I dörren står en fränka till min nästkusin, glädjestrålande, förklarad. Hon hade smugit sig in genom tamburdörren, utan att någon märkte det bittersta. Med en van handrörelse aflägsnade hon omslagspapperet från ett rundt föremål, som hon bar i handen.

— Ett plättjärn! vrålade jag blek af sinnesrörelse.

Och icke annorlunda än Josef gjorde med den gamle Jakob, då han nalkades Egypti land, lopp jag emot min fränka, föll henne under gråtandes tårar om halsen och kysste henne — s y s t e r l i g t, moraliske läsare. Så småningom blefvo kyssarna allt mindre systerliga — från h e n n e s sida, det försäkrar jag dig, skandalhungrige läsare. Och när jag ändtligen fick mål i mun, yttrade jag:

— Kärälskliga fränka, var hälsad med ditt plättjärn, du den sista representanten för det fordom universella, numera utslocknade Världsförnuftet!

Då föll h o n mig om halsen, och ingen makt på jorden, hvarken min svärfaders hotelser, min svärmoders svordomar — det hörs ju på namnet — eller min själs älskades vackra vemod — obs. alliterationen — kunde skilja oss åt. Vi äro gifta nu, d. v. s. jag och plättjärnet.

DEN INBITNE.

P. S.

Min outrotliga sanningskärlek manar mig att bekänna, att det sista icke är sannt. Det är bara en s. k. stilblomma, som jag begagnat mig af för att få slut på eländet. Min själs älskade ber om sin hälsning.

D. S.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

FRÅN VÄRLDSKRIGETS

1 o. 8. Det unga Frankrike går ut i kriget. Årsklassen 1917 redo till affärd. Scen från Paris. 2. Tysk landstormsman i kretsen af sin talrika familj: hustru och tolf barn. 3. Vathy, den af engelsmännen ockuperade grekiska ön Samos hufvudstad. 4. Achilleion på Korfu, tyske kejsarens slott, nu beslagtaget af engelsmännen. 5. Vinterbild

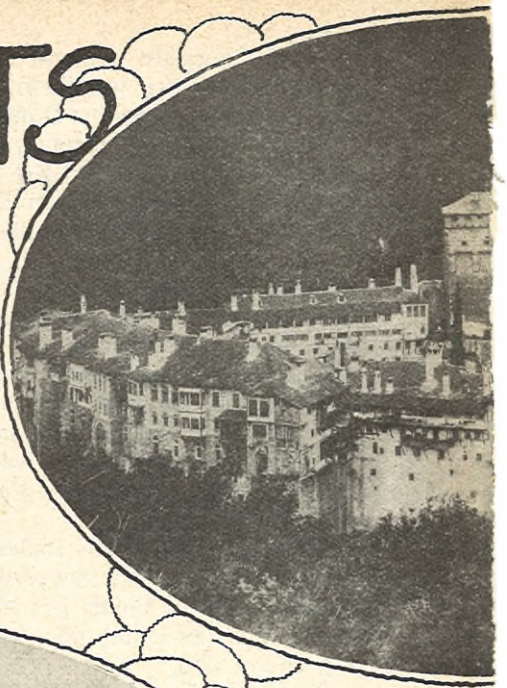

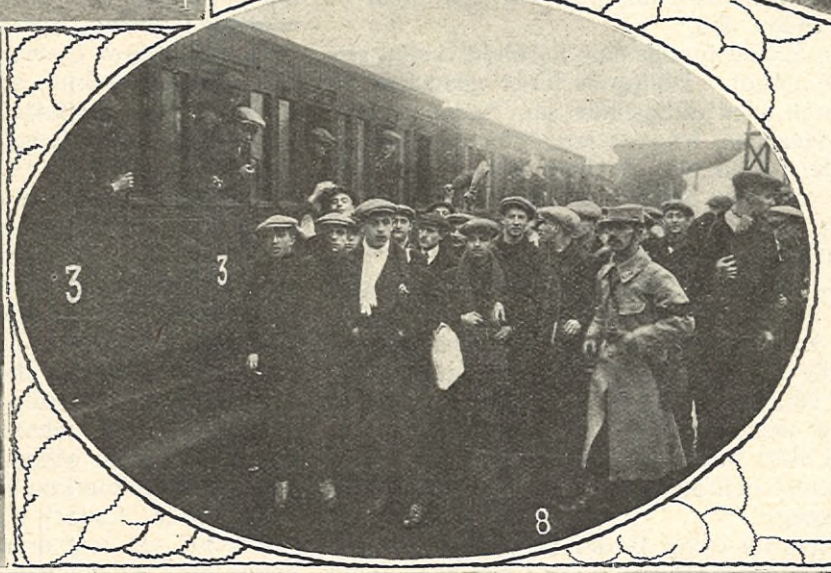

från Vogesern
i Cettinje, ko
af Montenegr
de boning. 7.
da klostret på
vid Saloniki,
gelsmännen a
befästningar. 9
rade Lesovac.
gariska truppe
tenegriner i s
tyska "isbjörn
från östra kr
sen. 12. M
bondbröllop.
hamn. 14. Ca
hamnstad, be

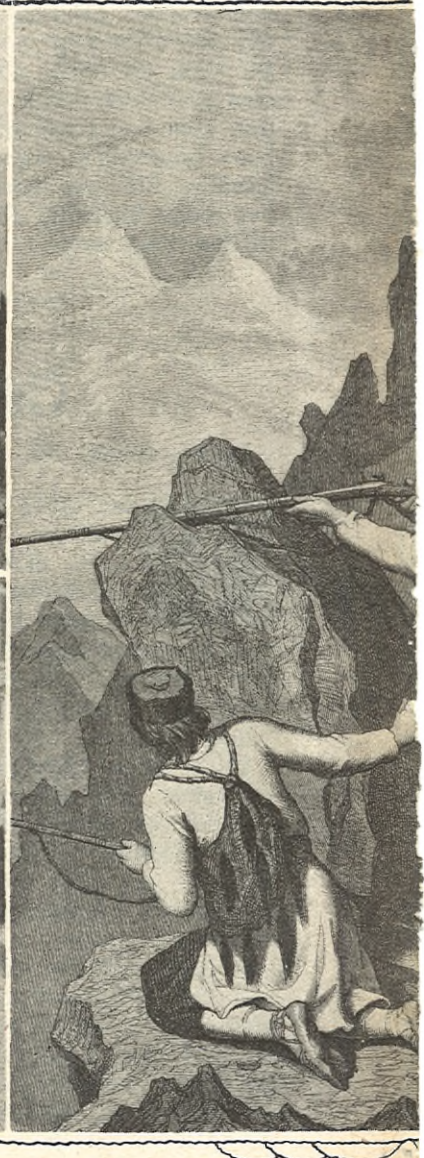

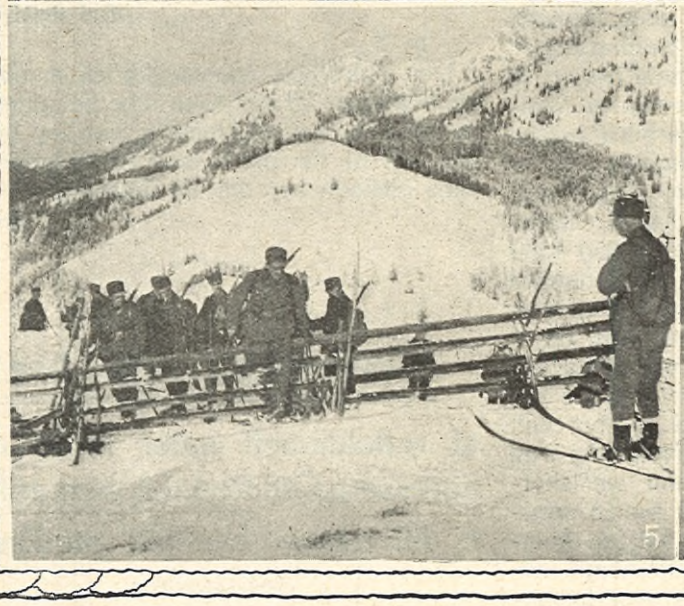

SKÅDEPLATSER

7

a. 6. Slottet
ung Nikitas
förutvaran-
Det beröm-
berget Athos
hvarest en-
nlagt starka
. Det eröf-
Rast af bul-
r. 10. Mon-
rid. 11. De
rne". Scen
gsskådeplat-
ontenegrinskt
13. Korfus
alla, grekisk
att af fran-

ska och engelska trupper. 15. Montenegrinskt gränsfort i Virbazar. 16. Tyska soldater, som varit hemma öfver julen, inställa sig i en rysk by för att återgå till skyttegrafvarna. 1. Meurisse. 2, 9. Berliner Ill. Gesellschaft. 3, 4, 5, 7, 12, 13, 14, 15. Leipziger Presse Büro. 6, 11. Gebr. Hæckel. 16. A. Grohs. 8. M. Rol.

11

9

12

10

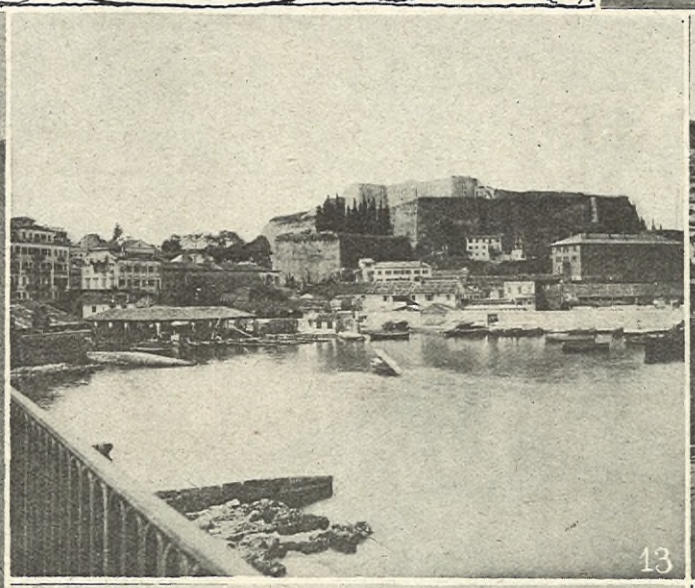
13

14

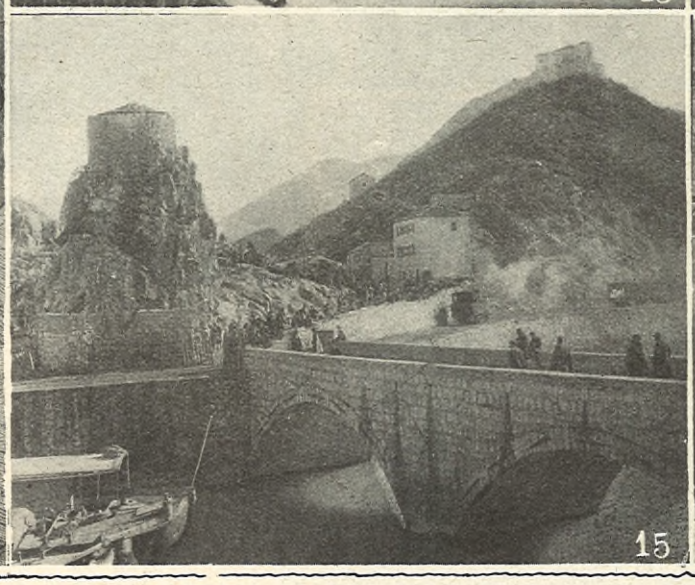
15

16

Från världskrigets skådeplatser.

1. Rysk 25 cm.-mörsare i främsta stridslinjen vid Grodno. 2. Tyska trupper under mödosam frammarsch på en serbisk landsväg. Till vänster en ammunitionskolonn, till höger söka soldaterna under oerhörda ansträngningar lösgöra en i

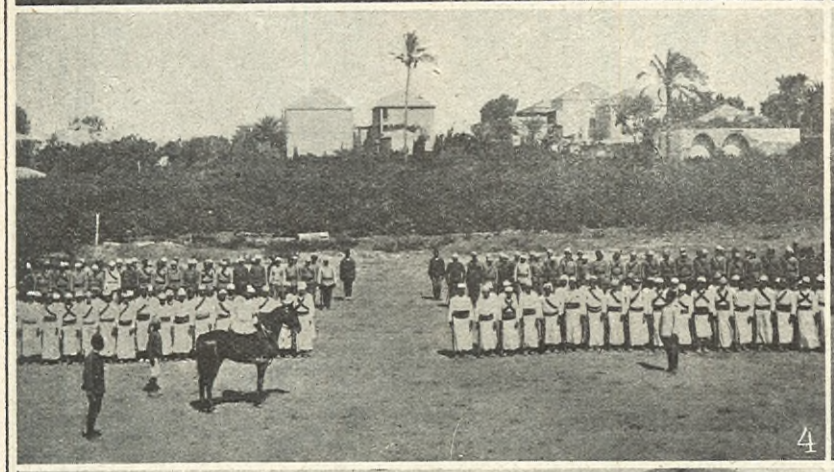

landsvägsdyn nedsjunken automobil. 3. En serbisk landsväg i sin prydno. Till höger och vänster tåga trupper och serbiska fångar genom hart när bottenlös gyttja, medan midten af vägen hålles fri för transportvagnar, automobiler och kanonvagnar. 4. Revy i Palestina med ett af turkiska frivilliga nybildadt regemente. 5. Tyskt infanteri på frammarsch i Vogeserna. 6. Från det af bomber raserade Görz nära Isonzo. 7. Trafiken å hufvudgatan i Krusevac. 8. En serbisk familjebild för dagen. 1. Gebr. Hæckel. 2, 3, 7, 8. Presse Photo Synd. 4, 5, 6. Leipziger Presse Büro. -:- -:-

"Frid på jorden", på Svenska teatern. Katrine Barning (fru Fahlman), Emil Barning (herr Svennberg).

Operetten "Inkognito" på Oscarsteatern. Ottinghausen (herr Ottoson), Stella (fröken Wifstrand). Ateljé Jæger foto.

FRÅN SCENEN OCH ESTRADEN.

ÄNNU EN RYSK SÅNGERSKA, FRU KASCHOWSKA, HAR funnit väg till Stockholm, konserterat i Musikaliska akademien och sjungit Isolde i Wagners "Tristan och Isolde" på Kgl. teatern. Både som artist och som röst står hon åtskilligt under fru Skilondz, — den senare hör man med njutning, den förra ej utan harm öfver att hon kommer hit, utbasunerad som en storsångerska, medan hon i själfva verket passerat linjen och hör hemma på ett blygsammare artistiskt plan. Låt oss sluta upp med den naiva kolartron på reklamnotisernas sanning och i stället möta "celebriteterna" från hofoperorna i östan och västan med kylig ro, tills de visat sig förtjäna vår entusiasm och våra pengar!

Den danske komponisten Rud. Langgaard, hvars orkesterdikt "Sfinx" gafs på en af Konsertföreningens aftnar och som sedermera hade en egen konsert i Vetenskapsakademien, ägde finess nog att icke på förhand tala högt om sig och sin konst. Som tondiktare ådagalägger han ett diskret skaplynne, hans musik har en spröd och drömmande färg, men går ej fri från enformighet. Det skulle nog icke skada den unge mannen med litet mera idéer och några stänk af lifvets röda blod.

*

Det har ännu inte förekommit några uppseendeväckande nyheter på våra teatrar i år, vare sig i god eller dålig riktning. Man följer måttans raka linje och hoppas på en omdömesgill publiks tack för detta välförhållande. Nu frågas: finns det eller finns det inte en sådan publik? Undertecknads erfarenhet omfattar egentligen premiärpubliken, och tillåt mig säga, att dess hållning stundom kan vara lika retsam som dum.

Jag har ett färskt exempel från Svenska teaterns första-föreställning af det danska skådespelet "Frid på jorden" af Svend Rindom. Det är ett bra stycke och på sin plats just i denna betryckets och hatets tid. Det inskärper hos dem, som vilja höra och förstå, krigets förfärliga verkningar hos de hemmavarande och det ohyggliga och meningslösa, som ligger i att fina och fredliga människor, hvilka varit vänner bli fiender, därför att deras nationer draga svärdet mot hvarandra. "Frid på jorden" är kort uttryckt en gripande fredspredikan, på samma gång dess författare skänkt sina figurer en verklighetston, som gör tendensen fullt njutbar. Därtill utföres skådespelet med artistisk mognad, och alldeles särskildt förtjänar framhållas herr Svennberg och fru Fahlman, som ett fint och hjärtevarmt gammalt patricierpar och fru Klintberg, hvilken med gripande sanning spelar en fattig arbetarhustru, hvars man, nyss utskrifven efter en aderton månaders sjukhusvistelse, kallas ut i kriget och stupar redan första dagen han ställes inför fienden.

Men den oberäkneliga premiärpubliken eller låt oss säga den del af densamma, hvars af grotesk vällefnad och andra simpla njutningar förflackade själar inte tolererar någon annan scenisk konst än det bullrande gycklet, fann det präktiga stycket tråkigt. En juvelprydd, köttig och förmodligen mycket chic fru sade vid utgåendet till sin man: "Himmel en så'n smörja! Det här ska jag då varna mina vänner för att gå och se!" — Och dylika individer skall man nödgas placera under rubriken kulturmänniskor! Hvilket hån mot den arma kulturen! —

Den nya wienoperetten "Inkognito" af Oscar Straus, som utgör Oscarsteaterns senaste program, är en behaglig företeelse, både i fråga om musik och handling. Fröken Wifstrand har hufvudrollen och hon tar också hufvudparten af publikens intresse. Det riktigt sprittande operetthumöret är visserligen icke hennes styrka, därtill är

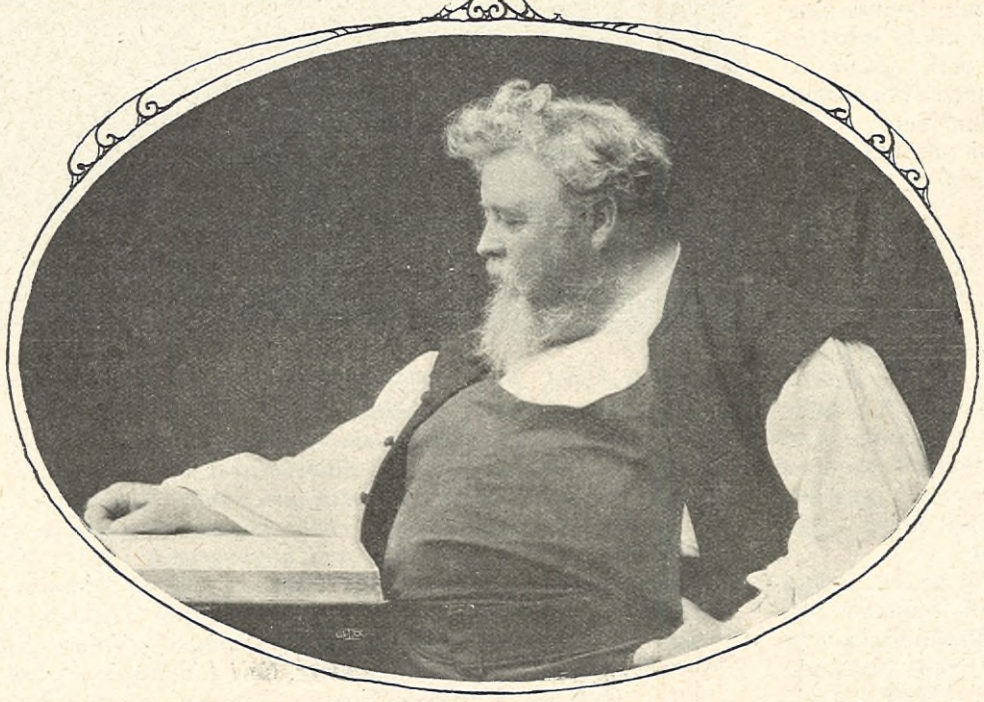

Operasångaren C. F. Lundqvist som Hans Sachs i "Mästersångarne i Nürnberg". Med anledning af konstnärens 75-årsdag den 24 januari. Atelje Florman foto.

hon för intellektuell, för litet naiv, men i gengäld får hennes dramatiska framställning en utmejsling af ironi och psykologi i förening, som ställer prestationen betydligt öfver vanlig operettkonst. Och så använder hon sin lilla röst med mycken smak. Herr Ringvall gör en ny rolig typ och fröken Brogren samt herrar Ottoson, Schröder och Textorius kompletiera den lyckade ensemblen.

Den amerikanska fars, som under titeln "Annonsera!" utgör Vasateaterns nyaste lockelse, är ett prof på yankeekomik af det allra stolligaste slaget. Första akten gör sig bäst; där finns ansatser till satir och ett brusande godt humör, och så förekommer där en briljant scen med en liten fransk-talande svindlerska, som spelas fulländadt af fru Sahlin. Herr Winnerstrand som den smarte annonsförfattaren skapar något non plus ultra i det groteska, medan herr Hedlund bildar hans välgörande motsats som de hederliga och solida affärernas representant.

Det hela är som sagdt en galenskap, men en uppsluppen sådan, och publiken kommer med all sannolikhet att fylla Vasateaterns salong många aftnar framåt.

*

Veteranen bland svenska operasångare, herr C. F. Lundqvist, fyllde häromdagen 75 år. Idun har tillförene, upprepade gånger, ägnat den gamle barden uppmärksamhet såväl i ord som bild, hvadan vi för denna gång endast velat påpeka födelsedagen och meddela ett porträtt af sångaren i en af de roller, hvari han under sin verksamhet vid operan skördade stora konstnärliga triumfer. ARIEL.

En kavaljer.

Ett minne från Finland.
Af AXEL AHLMAN.

(Forts.)

DET ÄR MÖJLIGT, ATT JAG BORT vara en smula mera försiktig, men, mon Dieu, det var otänkbart att gå och lägga sig redan, och hade han inte fått alkohol, hade han väl resten af kvällen kapslat in sig i denna blandning af surmulen höflighet, bitterhet och andlig högfärd, som man alltför ofta träffar hos dessa landtliga själaherdar, då de komma i kontakt med oss, världens barn, och dessutom hade jag aldrig tänkt mig möjligheten af att behöfva uppträda som någon slags moraliskt preventiv för ens en af dessa Herrens minsta.

Efter maten hämtade jag in en flaska konjak, ty dels var mannen bättre, än jag hade väntat, dels hade jag själf ingenting emot en toddy. Fast det var egentligt brottsligt att dricka den konjaken i toddy! Gumman försökte visserligen afstyra vidare debaucher genom att påminna om, att det var lördagskväll, och att han borde tänka på sin predikan, men ingen af oss var just hågad att höra på det örat, och lämnade hennes protester utan afseende, jag för att få tiden att gå, han för att få mer sprit och i glädje öfver att ändtligen "få tala ut med jämnbördig" — så långt var han redan kommen.

Naturligtvis berättade han sitt lifs historia, som var grå och hvardaglig, som hela hans tillvaro. Han var son till en skogsbonde af det enklare slaget, som emellertid, gud vet hur, fått tag i en bättre flicka. Det blef naturligtvis det vanliga, en oändlig rad ungar, fattigdom och elände. Själf hade han med otroliga mödor svultit sig till prästexamen i Helsingfors, och hade lyckats få någon anställning med goda utsikter, han hade väl inte varit alldeles utan begåfning, men så infördes han i en del familjer med en smula umgänge, sannolikt ingenting särdeles farligt i och för sig, men för denne unge asket af ödesdiger betydelse.

Han tålde nämligen inte att se ett snyggt dukadt bord med en ren duk, blommor och glas och inte heller den förmodligen inte alltför berusande kulturodör, som härskade i de kretsar, han kommit in i. Med den utsvultnes våldsamma hunger störtade han sig på hufvudet i, hvad som för honom tedde sig som höjden af lyx och njutningar, och detta kunde han inte balansera. Han blef vid ett par tillfällen berusad och ställde till skandal — och så var han färdig! Suspension, och då denna utgått förvisning ut i ödebygden, hvarifrån han kommit. Tragiken ligger naturligtvis i, att han sett, att något annat finns, och att hans påbrå på mödernet gjorde sig gällande i en oaflåtlig längtan tillbaka. Nu var han fullt färdig alkoholist, men kunde endast sällan af ekonomiska skäl köpa sprit. Antagligen stod han väl också under effektiv bevakning af käringen, som såg ut som ett gammalt smutsigt och rostigt rifjärn.

Förmodligen borde jag betänkt allt detta, men jag tyckte det var synd om uslingen, och beslöt göra honom en glad kväll. Konfonium fanns, och då jag hörde, att han var road af skruf — ett ryskt kortspel midt emellan er vira och auktionsbridge, fastän mycket finare än båda — frågade jag, om vi inte kunde få tredje man och spela en stund.

Men då flög tusan i käringen.

"Här spelas min själ inte kort i mitt hus. Det kan vara nog, att baronen kommer hit och super honom full, utan att det skall bli mer elände," tjöt hon ilsket.

Mannen reste sig blåröd i ansiktet med svällande ådror i pannan.

"Ut!" röt han åt henne. "Och kommer du in en gång till, slår jag dig sönder och samman!"

Antagligen var tonen inte alldeles ovanlig, ty hon förfogade sig med en viss fart in i ett annat rum, och vi satt kvar tysta. Men så reste han sig plötsligt:

"Herr baron behagar ursäkta min hustru! Jag har ingenting att säga till försvar för någon af oss — det är så och kan inte hjälpas numera. Men det kanske är behagligare efter detta att spela annorstädes. Jag föreslår, att vi går ner till klockaren, så ordnar det sig väl!"

Min lust att gå till sängs var nu helt försvunnen, och vi plockade på oss några flaskor och annat, som behöfdes, och trafvade iväg. Hvart hade jag inte en aning om. Han stannade emellertid utanför en gård strax bredvid kyrkan, bad om ursäkt, att jag fick vänta en stund och försvann. Jag började småsvärja för mig själf, att jag gifvit mig in på historien. Bälgmörkt och kallt var det, med rykande snöyra, och utsikten att sitta en hel natt med en försupen präst och förmodligen inte bättre klockare lockade mig inte vidare. Men det var just ingenting annat att göra än att hålla god min tills vidare och afbryta fortast möjligt.

Efter några minuter kom de emellertid ut, och klockaren, sin herres värdige tjänare, föreställdes, hvarefter de satte sig i gång med tunga steg i snömodden ner emot — kyrkan. Jag gjorde en svag invändning, ty jag tog ju för gifvet, att det inte kan anses fullt passande att klockan sju en lördagskväll besöka ett dylikt ställe i våra afsikter, men prästen förklarade, att han var fullt säker på, att det icke skulle väcka någon anstöt, eftersom ingen fick reda på saken. Dessutom skulle vi hålla oss i sakristian, som var uppeldad, det hade varit någon stämma eller något dylikt där på dagen.

Jag tillstår, att det makabra i situationen roade mig en smula, och dessutom var jag på den tiden både intresserad och, om jag vågar säga det själf, ganska skicklig spelare.

Vi sökte oss alltså fram öfver den insnöade kyrkogården, hvars ödslighet ej blef mindre dyster af skogen, som susade in öfver grafvarna i stormen. Jag medger, att stämningen var egendomlig! Rundt om oss ett gråhvitt mörker, som bitande piskades förbi oss af vinden, de fantastiska korsen och vårdarna, hvilka till hälften drunknat i drifvorna, och vid min sida två män, den ena med ett utprägladt bofutseende och den andre dödstyst, kanske i strid med sig själf, kanske också full af en dyster, tung beslutsamhet att till hvarje pris skaffa sig några timmars glömska af ett förloradt lif. (Forts.)

SLUTMÅLET FÖR FORDEXPEDITIONENS RESA var Haag, där delegerade från fem neutrala länder, Amerika, Sverige, Norge, Danmark och Holland enade sig om ett gemensamt principuttalande om riktlinjerna för arbetet på en varaktig fred, byggd icke på militära hänsyn utan på rättfärdighet och humanitet. Innan expeditionen upplöstes beslöts att den neutrala kommissionen skulle få sitt säte i Stockholm, dit redan en del af de amerikanare anländt som skola knytas till detta arbete. Innan de skandinaviska delegerade vände åter hem togs vid högkvarteret i Haag ofvanstående gruppbild. Från vänster till höger: Ernst Norlind, Gerda Kjellberg-Romanus, Frida Stéenhoff, Haakon Löken, N. af Ekenstam, Fredrikke Mörck, Johan Hohlenberg, Dam-Jensen, Anna Lindhagen, Johan Hansson, Chr. Dybwad, Fanny Schnella, Naima Sahlbom, Herman Haugeruud, O. Forchhammer, Henny Forchhammer, Carl Lindhagen, Johan Bergman, Louis Fränkel, Ida Dybwad, Marianne Nærup, Thorsten Olsson, Elisabeth Wærn-Bugge.

SVALÖFS

ALLMÄNNA-SVENSKA SVALÖF UTSÄDESAKTIEBOLAGET

SNABBKOKANDE KORN-FLINGOR

tillverkas *under sträng läkarekontroll utestutande af bästa svenska tvåradiga korn,*

duga *till gröt, vällning, soppor, puddingar, bakverk, tebröd, pannkakor m. m.,*

lämna *en välsmakande, näringsrik, lättsmält och fullkomligt ren föda samt*

tinnas *att få i hvarje välsorterad specerihandel.*

Allmänna Svenska Utsädes A.-B., SVALÖF

I en punkt äro alla husmödrar eniga:
SKULTUNA KOKKÄRL äro bäst!

I **Iduns Hjälpreda för Hemmet** läses under rubrik "Om hudens vård":

"— — Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af hyn, anses boraxbenzoë såsom det bästa. — — — Mot finnig och oren hy är bästa medlet en längre tids begagnande af borax benzoëtvål — — —".

Gahns Borax Benzoë tvål

har sedan gammalt stort förtroende. Pris 50 öre st.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 30 jan.—5 febr. 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med svampstufning; mjölk; kaffe eller te med hvetekringlor. Middag: Krustader med hummerstufning; kalfstek i ugn med potatis och salader; äppelkaka à la finesse.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; ansjovisbullar med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pastej på stekt kött och ris (rester från söndag); soppa på apelsinsaft med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; pytt i panna med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk morotpuré; stufvade abborrar med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; sill i papper med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; krusbärssoppa med skorpor.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; uppvärmd sjömansbiff (rester från onsdag); kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; äppelpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling med fruktkompott; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Svampkroketter med tomatsås och grönsaker; katrinplommonkompott med vispad grädde och kakor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt, färsk strömming med potatis; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekta brödtärningar; bräckt skinka med potatismos.

RECEPT:

Kalfstek i ugn (f. 18 pers.). 4 1/2 kg. gödkalfstek, 3 hg. späck, 2 msk. salt (30 gr.), 1 tsk. hvitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.), 2 lit. buljong eller vatten.

Beredning: Kylen med fransyskan användes. — Läggen hugges af och kokas till buljong att späda steken med. Köttet däraf kan användas till sillsalad eller gratin. — Köttet som bör hafva hängt 3—10 dagar, allt efter årstiden, bultas väl, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, alla seniga hinnor putsas bort. Steken späckas på ytterlåret och ingnides med en blandning af saltet och pepparn. En långpanna upphettas, smöret fräses däri, steken läggas i med innanlåret upp, sättes in i het ugn att brynas och öses ofta öfver med smöret. När den är brynt, spädes den med den kokande buljongen, men ej mer än att den går omkr. 1/2 cm. högt i pannan; köttet får därefter steka, tills det är mört eller omkr. 3 tim., hvarunder det öses öfver hvar 10:de min. och spädes med mera buljong, när så behöfves. Om steken blir för brun, öfvertäckes den med ett smörbestruket papper. Serveras med afredd sås och blandade grönsaker samt små potatisar, gurkor och salader.

Äppelkaka à la finesse (f. 12—15 pers.)

Deg: 35 gr. smör, 425 gr. sötmandel, 4 bittermandlar, 6 äggulor, 4 ägghvitor, 425 gr. socker, 1 msk. mjöl (10 gr.).

Till fyllning: 2 lit. äpplen, 1 1/2 dcl. vatten, 2 dcl. socker (170 gr.).

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 1 msk. mjöl (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret smältes, får kallna och röres tills det är hvitt och pösigt. Mandeln skållas, torkas i ugn, drifves genom kvarn och stötes i stenmortel till en fin massa. Äggulor, ägghvitor och socker vispas 1/2 tim. med stålvisp. Äggsmeten blandas därefter med smöret och mandeln, och sist tillsättes mjölet.

Äpplena böra kokas dagen förut. De sköljas, torkas, skalas, skäras i fina klyftor, befrias från kärnhusen och kokas med vatten och socker, tills de falla sönder, då de upphällas och får kallna.

En form eller stekpanna smörjes med smöret, blandadt med mjölet, och beströs med stötta skorpor. Häri läggas först ett hvarf af degen, så äpplena, därefter resten af degen och kakan gräddas omkr. 3/4 tim. i ordinär ugnsvärme, eller tills degen vid prof med vispkvist kännes torr. Kakan uttages och får stå 1/2 tim., hvarefter den stjälpes upp och serveras varm eller kall med vaniljsås eller vispad grädde.

Pastej på stekt kött och ris (f. 12 pers.).

Smördeg: 1 1/2 dcl. tjock grädde, omkr. 180 gr. mjöl, 1/2 vikt smör mot degen (omkr. 165 gr.).

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 ark smörpapper, 2 lit. ärter.

Ris: 1 1/2 dcl. risgryn (150 gr.), 1—1 1/4 lit. mjölk, 3 ägg, 2 tsk. salt (10 gr.).

Kött: 5 hg. benfritt, stekt kött, 1 medelstor saltgurka ell. 12 syltlökar, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 dcl. steksås eller 2 dcl. buljong.

Beredning: Grädden vispas till hårdt skum och däri inarbetas så mycket mjöl, att det blir en lagom fast deg. Degen väges och half vikt smör inkaflas som till vanlig smördeg. När degen hvilat, utkaflas den till en kaka omkr. 1 cm. tjocklek och därmed beklädes en krusig eller slät bleckform (smord med smöret), som rymmer omkr. 2 lit. och ett lock till formen tillskäres. Smördegen täckes med tunnt s. k. smörpapper och formen fylles med ärter, insättes i varm ugn och gräddas till hälften. Ärterna hällas ur och papperet borttages.

Risgrynen sköljas, skållas i hett vatten, påsättas i den kokande mjölken och få koka, tills de äro mjuka, då de upphällas och få kallna, under det de ofta röras om. De blandas därefter med äggulorna och saltet; sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna.

Köttet skäres i tunna, jämna skifvor eller i fina tärningar. Gurkan eller löken hackas fint. Köttet och riset läggas hvarftals i formen, på hvarje hvarf kött strös litet af den hackade gurkan eller löken samt kryddor, och litet sås eller buljong påhälles. Smördegslocket läggas öfver, tilltryckes kring kanterna och puddingen gräddas i varm ugn omkr. 3/4 tim., eller tills degen är fullkomligt mör, hvilket pröfvas med en vispkvist. Puddingen stjälpes upp på rundt fat, garneras rundt omkring med små rester af smördeg och serveras med brun skysås, om så önskas.

Vegetarisk morotpuré (f. 6 pers.). 1 kg. morötter, 3 chalottenlökar, 5 msk. smör (1 hg.) 2 lit. vatten, 4 msk. mjöl (40) gr.), salt, hvitpeppar, 2 äggulor, 2 dcl. tjock grädde.

Garnityr: 1 dcl. risgryn, 1 lit. vatten, 1/2 msk. salt.

Beredning: Morötterna ansas på vanligt sätt, skäras i tärningar och brynas i 2 msk. af smöret tillsammans med den skalade och i skifvor skurna löken. Vattnet spädes på och morötterna få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, omkr. 2 tim., hvarefter de passeras. 2 msk. af smöret fräses med mjölet 2 min., purén spädes på och soppan får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Resten af smöret lägges i soppskålen och soppan hälles i. — Risgrynen sköljas, sättas på i kokande saltadt vatten och få koka tills de äro mjuka, omkr. 15 min., då de hällas upp i durkslag, spolas öfver med varmt vatten, få rinna af, läggas upp på karott och serveras till soppan.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1 kg. utskuren biff, oxhare eller benfritt innanlår, 2 tsk. salt (10 gr.),

D. B. C.

Flytande Putskräm för metaller.

Profva den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt.

Fabrikanter: Dorch, Bäcksin & C:os A.-B. GÖTEBORG.

Intet besvär med vin, konjak, kaffe, saft eller dylikt vid begagnande af Apoteket Vasens Laxérmarmelad, det behagligaste afföringsmedel som existerar. På alla apotek.

Nordens

billigaste och i förhållande till sitt pris största skoltidning är den

illustrerade tidningen

FOLKSKOLANS VÄN

som utkommer med ***ett 16—24-sidigt nummer i veckan*** varje helgfri ***onsdag.***

Prenumerationspriset för helt år 3 kr.

Spridd över hela landet.

Mycket anlitad för annonsering av lediga tjänster vid folk- o. småskolor. litteratur, skolmateriel m. m. — ***Annonspriset*** är 25 öre ör petitrad. ***Provnummer*** erhålles på begäran ***gratis.***

REDAKTIONEN, adr. Göteborg.

5 Kronor.

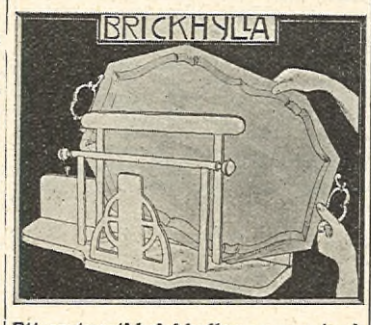

Ett restparti brickhyllor av massiv ek utförsäljas för Kr. 5. Obs.! Fullgod, ej utsorterad vara.

Valhalla Snickerifabrik.
Tel. 44 MÖRRUM. Tel. adr. Valhalla.

ORIGINAL SINGER SYMASKINER

Världsberömda.

SINGER C:o SYMASKINS AKTIEBOLAG

Filialer på alla större platser.

FABRIKSMÄRKE

FAXIN

Bästa putsmedel för alla metaller.

Mellin's Food

är bästa kraftnäring för svaga, klena barn i alla åldrar. Bok om barns uppfödning gratis och franko från Mellins Food Depôt, Malmö.

SIDENHUSET

Stockholm. Regeringsg. 32. Detalj & Engros.

Damernas paradis.

Är Skandinaviens största firma för **Sidenvaror, Sammet, Spetsar, Band, Ylle-** och **Bomullstyger,** Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar.

P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag

Landets största detalj-**Damskrädderi.**

Lyxbeställningsafd. 2 tr. upp. Populärafd. 1 tr.

Profver & kostnadsförslag franko.

Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Brio

är namnet på den nya kaffeersättningen, som till den grad har det verkliga kaffets smak och fina arom att man ej kan skilja det från vanligt kaffe.

Pröfva själf och döm!

Säljes öfverallt à:
1/2 kg. 65 öre. 1/4 kg. 35 öre.

BRIO-KAFFE-FABRIKEN, NYKÖPING.

CLOETTAS GULD CACAO 1 Hekto 45 öre

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning säljes öfverallt

1 HEKTO 45 ÖRE

CLOETTAS GULD CACAO 1 Hekto 45 öre

Glöm ej att **Lukulin** är dagens TANDCRÈME & MUNVATTEN

Lukulin är starkt bakteriedödande, utan att angripa slemhinnan.

Behaglig lukt och smak!

Bevarar tänderna och gör dem kritvita!

Lejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÅENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-& KORTVARUAFFÄRER.

½ tsk. hvitpeppar, 1 msk. mjöl (10 gr.), 1 stor portug. lök, 3 msk. smör (60 gr.), 1 lit. potatis, 5 dcl. kokande vatten, ½ tsk. fast köttextrakt, ½—1 dcl. hvitt vin ell. scherry.

Beredning: Köttet, som bör hafva hängt, tills det är riktigt mört, torkas med en duk urvriden i hett vatten, skäres tvärs öfver muskeltrådarna i omkr. 1½ cm. tjocka skifvor, hvilka bultas med en fuktig köttklubba eller köttklapp, tills de äro tunna, men få ej bultas sönder. Biffarna beströs med en blandning af saltet, hvitpepparn och mjölet. Löken skalas, skäres i skifvor och brynes vackert i hälften af smöret. Potatisen skalas och skäres i ½ cm. tjocka skifvor. En biffkokare smörjes med resten af smöret, och däri lägges hvarfvis biffarna, löken och potatisen; på potatisen strös litet salt. Vattnet, tillsatt med köttextraktet jämte vinet, spädes på, locket pålägges och anrättningen får sakta steka i ugnen eller ofvanpå spisen omkr. 1½—2 tim., eller tills köttet är mört. Biffen serveras ur kokaren. Vinet kan uteslutas, om så önskas.

Äppelpannkaka (f. 6 pers.): 4 ägg, 1 lit. mjölk, omkr. 150 gr. mjöl, 1½ lit. lösa äpplen, 2 msk. smör (40 gr.). 3 msk. socker (45 gr.).

Till pannan: 1½ msk. smör (30 gr.).

Beredning: Äggen söndervispas med stålvisp, hälften af mjölken hälles, och därefter ivispas mjölet, som bör vara siktadt. Sist tillsättes resten af mjölken och smeten får stå 2 tim. att svälta. — Äpplena skalas, skäras i tunna klyftor och fräsas i smöret jämte sockret, tills de äro till hälften mjuka. En stekpanna upphettas långsamt, penslas med smör, och äpplena iläggas. Smeten vispas kraftigt och hälles öfver äpplena, hvarefter pannkakan gräddas i varm ugn, tills den är vackert gulbrun. Den uppstjälpes på rundt fat och öfverströs med socker. Af denna sats fås tre stora pannkakor.

Svampkroketter (f. 6 pers.). 125 gr. hvitt bröd, 2½ dcl. mjölk, 125 gr. smör, 2 tsk. finhackad portug. lök, 1 burk kantareller (¼ lit.), 1 burk champinjoner (¼ lit.), 25 gr. torkade murklor, 2—3 ägg, 4 msk. stötta skorpor, salt, soja, närsalt.

Till panering och stekning: 2 ägg, 1 dcl. stötta skorpor, 60 gr. smör.

Beredning: Brödet uppmjukas i mjölken, kramas ur, passeras och brynes i 75 gr. af smöret. Toppmurklorna sköljas väl, skållas i kokande vatten, vattenläggas och kokas sedan mjuka i samma vatten. Svampen hackas och fräses tillsammans med den finhackade löken och de stötta skorporna i resten af smöret. Den blandas därefter med brödet och de uppvispade äggen, soja och närsalt. Smeten afsmakas med salt och formas till aflånga kroketter som doppas i uppvispade ägg och därefter i stötta skorpor. Stekas vackert gulbruna i smöret, uppläggas på varmt serveringsfat, garneras med persilja och serveras med tomatsås och grönsaker.

SVAR

(Forts.)

N:r 7. Det bästa sätt för en fullvuxen ung flicka att på folkskolans grund öka sin allmänbildning måste vara vid ett godt korrespondensinstitut. Den öfning i att skriftligen behandla sitt modersmål, som då erhålles, är först och främst af stor betydelse. Undertecknad, som själf deltagit i kurser från t. ex. Hermods korrespondensinstitut i Malmö, ville råda en ung flicka som ni att börja med en »realskolekurs», hvari bl. a. förekommer modersmålet, tyska, engelska, historia, geografi m. fl. samt valfritt franska. Sedan har dessutom hvar och en tillfälle att vidare studera de ämnen som intressera. Denna grundkurs ger emellertid en behållning som varar. Ökade kunskaper i språk bör man söka erhålla genom att läsa utländska goda författare, använda hvarje tillfälle att tala med utlänningar m. m. De som ha sin bostad i stad där predikan brukar hållas på något af kulturspråken, borde ej försumma detta tillfälle till god gratisundervisning. Undertecknad, som har lyckan att bo i Stockholm, håller hvarje söndag andakt på detta sätt. Genom att rätt gripa tillfället får man de bästa kunskaperna.

Anspråkslös.

— Hvilans öfre afdelning skulle kanske passa er. Där meddelas under maj, juni, juli och augusti undervisning åt unga kvinnor i främmande språk, svenska och allmänbildande ämnen, botanik, litteraturhistoria m. m. Kursen är en högre kurs än folkhögskolans och får ej förväxlas med denna. Begär prospekt från Hvilans öfre afdelning adr. Åkarp, Skåne. Skolan är belägen mellan Lund och Malmö.

Tuttan.

N:r 8. Vill »Frågvis» vara alldeles säker på att få äkta vara är det bäst köpa Gotlands fårkött i half- eller fjärdedels tunnor, nersaltadt, direkt från Gotland. Kunde flera slå sig samman blefve ju billigare taga mesta möjliga. Tillskrif kapt. H. Sjögren, Lansters Fårö, Gotland. som själf äger skuta och fraktar själf.

»Vän af försök».

— Fårö-fåren äro de delikataste på Gotland och kunna erhållas genom handlanden O. Larsson, Fårön.

N:r 9. De af er citerade strofera återfinnas i Verner von Heidenstams dikt, »Åkallan och löfte», samt lyder: »Det är stoltare våga sitt tärningskast, än att tyna med slocknande låge, Det är skönare lyss till en sträng, som brast, än att aldrig spänna en båge.»

En devis som också är synnerligen vacker är denna: »Allt, allt är hemmet, och hemmet är allt. Där ute i världen stormar det kallt».

»Värmländska.»

N:r 11. Sömmerska bör vända sig till A.-Bol. »Likvidator», Vasagatan 38 Stockholm, och uppge det afdelningskontor, från hvilket boken var utställd samt numret på boken. Från Likvidator lämnas då uppgift om hvilken bank, som öfvertagit och utbetalar tillgodohafvandet.

Exp. af Idun.

N:r 12. 10 liter svagdricka, 1 flaska porter, ½ kg. brunt socker röres tills sockret är smält. Öses i buteljer. Ett russin lägges i botten på hvarje flaska. Korkas och får stå i 10 dygn.

L—a.

N:r 13. Skrif till Husmödrarnas centralförening, Jakobsgat. 20, Stockholm. Ni kan äfven låta en pojke gå och sälja i familjer och gifva honom procent.

Tuttan.

N:r 14. God julglögg erhålles genom att blanda brännvin, rödvin, socker, russin, mandel, kanel, kardemumma och nejlikor.

Ella.

N:r 14. 3 st. ägg, 2½ kkp. strösocker, ¼ kg. rifven kokosnöt.

Äggulor och hvitor skiljas. Äggulorna och 1 ägghvita röres med sockret till skum. De öfriga ägghvitorna slås till skum och nedblandas i smeten jämte den rifna kokosnöten. Massan formas till små runda kakor. Svag ugn.

Ella.

N:r 16. Olycklig torde uppge sin adress till Idun för erhållande af inkomna bref.

Red.

N:r 17. Undertecknad har vid två olika tillfällen drifvit ut ohyra ur boningsrum medelst rökning med svafvel. Först måste dörrar och fönster tillklistras mycket väl. Sedan ställes ett öppet metallkärl med omkring ½ kg. svafvel (mängden beroende af rummets storlek) på en upp- och nedvänd bleckhink e. dyl. in i rummet. Möblerna få vara kvar, om man kan befara att de också äro besmittade af ohyra. Men man får ställa kärlet med svaflet så, att icke eldfara uppstår. Sedan man antändt svaflet, springer man hastigt ut genom en dörr, som dittills lämnats öppen, men nu måste tillklistras liksom de öfriga. Först efter ett dygn öppnas rummet igen.

Göteborgska.

N:r 18. Ögonen äro det dyrbaraste vi äga. De fordra därför vår särskilda aktsamhet. Försök således inte laga dem genom s. k. »huskurer», utan besök hellre en kunnig specialist. Stockholm äger äfven flera af Europas skickligaste ögonspecialister, bl. a. d:r Dalén, d:r Nordenson m. fl.

Inga.

N:r 19. Af egen erfarenhet och med stor tacksamhet säger jag att professor Patrik Haglund i Stockholm, väl är den, som har största erfarenhet på detta område.

F. d. guvernant.

— D:r Holmdahl i Helsingborg är skicklig specialist i benskador. Å Lunds lasarett har en af undertecknad känd fru, som förut under 16 år sökt mycket men ej kunnat få bot, därstädes blivit fullständigt återställd på 6 veckor.

Vän af försök.

N:r 20. Det går utmärkt att måla på siden med vattenfärger, om ni först målar öfver de ställen, som sedan skola målas, med ägghvita och låter det torka. Om man ej gör det, sprider sig färgen och förstör det hela. Ni kan först försöka på en extra sidenlapp.

Neptun.

FARMOR.

(Forts.)

»Det var en sådan saknad i hans röst och en så stor längtan i hans ögon, så jag kunde inte längre. Det kom öfver mig ett så varmt medlidande. Han var ensam och olycklig, och snart kanske hans lif skulle ligga i fullständigt mörker. Farmor, farmor, vet du hur svårt det är att göra en människa olycklig?»

Hon talade som för att försvara sig. Och i rösten låg stridens hela bitterhet.

»Jag kunde göra honom glad igen, farmor. Och när jag hade slutit ögonen en sekund och tagit ett sista farväl af mina drömmar, räckte jag honom bägge händerna och sade: 'Visst vill jag, Stig. Jag håller ju så gränslöst mycket af dig.'»

»Å, farmor, jag skall aldrig glömma hur han såg ut då. Det var som en människa, som ser paradiset. Och det hade jag, stackare, kunnat göra.»

Hon tystnade och böjde hufvudet. Så hördes en suck, skälfvande som en snyftning i rummets stillhet. En smärt gestalt låg plötsligt på knä bredvid farmors stol:

»Och nu, farmor, nu vet jag inte. om det var rätt eller orätt, men dag och natt ser jag min älskades guldbruna ögon framför mig!»

Det blef så tyst i rummet. Det var som om allt lif hade upphört. Farmor lade handen öfver ögonen liksom flör att dra sig något till minnes. Och Maj låg orörlig på knä bredvid hennes stol.

Så talade farmor. Men hennes röst var en annan än vanligt. Det var en dödstrött människas låga, släpande stämma.

»Sätt dig på pallen, barn, så skall jag berätta dig något. Mina barn ha aldrig vetat detta, ingen har vetat det, men nu kanske det kan rädda en människa ur olyckan.

Hon drog en suck.

»Jag var bara aderton år, då jag träffade din farfar. Han var glad och vacker, och han uppvaktade mig. Det hade aldrig någon gjort förr. Jag var nästan ett barn, uppvuxen bland mina yngre bröder, vild och ostyrig som de. Men när man är aderton år, kommer det något af drömmar och sagor in i ens själ, som aldrig har funnits där förr. Sagor om konungen och prinsessan, som en gång funno hvarandra, och drömmar om det, som människorna kalla lycka.

(Forts.)

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

Om Ni noga ser till att på kartongen eller lådan står MUSTADS

"BÄSTA-VÄXT"

kan Ni vara säker på att ha fått den riktiga ersättningen för det dyrare natursmöret.

Varför föredraga alla människor
Kathreiners Malzkaffe
framför det skadliga kaffet?

Jo, därför att det är fullkomligt oskadligt och dessutom synnerligen välsmakande.

Kathreiners Malzkaffe
drickes av miljoner människor i hela världen.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850
är Värmlands största och äldsta tidning.

2 kr. Lotten

BETALANDE HUSHÅLLSELEV mottages i mindre pensionat. Underv. i väfn. och handarb. Svar märkt »Gog praktik», Iduns exp. f. v. b

LÅN. Finns någon behjärtad person, som vill hjälpa ung flicka med 450 kr. för forts. studier. Tacks. för svar till »Samvetsgrann återbetalning», Sk. Dagbladets filial, Lund.

MOT BLEKSOT (blodbrist), gammalt beprövadt medel sändes mot kr. 2:— postförskott pr sats om två pkt.
M. ROOTH, Kalmar p. r.

Konfirmationskort
med namntryck. Agenter sökas. Hög provision. Profkollektion gratis och franko.
Adr. JOSEF SJÖBERG, Tranås.

Adoptiv.
Finnes det någon god och ädel familj eller ensam dam, som utan någon ersättning, skulle vilja adoptera en ovanligt söt 3 års flicka, född af unga föräldrar, som ej kunna göra något för sin lilla flicka? Sv. afvaktas tacks. till »Liten blond Edith», Iduns exp.

Svenska Musikerförbundets Lotteri.

Ett antal högre vinster.

Ett komfortabelt hem, bestående av möblemang till 3 rum. Inköpt hos A.-B. Nordiska Kompaniet. Kronor 8,000

Automobil, Fabr. Ford. 20 hkr., med dubbla karosserier. Elektriskt ljus. hastighetsmätare. Lev. Gjestvang, Sthm. Kronor 5,550

Motorbåt, med ruff, helt av mahogny, längd 7,5 mtr. Pentamotor. Kronor 4,000

Autopiano (självspelande) Kr. 2,300
Halssmycke i platina. Juveler. Safirer. Kr. 1,890
Schatull i mahogny med 12 duss. äkta bordsilver. Lev.: Guldsmedsbolaget i Stockholm. Kr. 1,300
Pianino i mahogny. Lev.: Skand. Orgel- & Pianofabriken. Kr. 1,150
Motorcykel. Lev.: Husqvarna. Kr. 1,035
Matsalsmöbel, bonad ek. Lev.: Nordiska Kompaniet. Kr. 1,000

Lotter utkomna.

Damrumsmöbel i björk. Nordiska Kompaniet. Kr. 800
Linneutstyrsel med skåp. Kr. 650
Orgel, i mahogny. Kr. 600
Herrskrivbord, i mahogny m. stol. Kr. 550
Ring, Briljanter och rubiner. Kr. 450
Utombordsmotor. Archimedes. Kr. 430
m. m.

7,500 vinster!

Vinstvärde över 80,000 Kronor

Ingen vinst understiger 5 Kronor i värde.

Vinstutställning: Birger Jarlsgatan 16, Stockholm.

Köp genast lott!

OBS.! Dragning omedelbart som lotterna slutsålts eller före april månads utgång.
OBS.! Vinsterna bestå uteslutande av gediga, nyttiga och praktiska föremål.

Lotter à 2 kr. säljas i Stockholm i Vinstutställningen, Birger Jarlsgatan 16, i Nordiska Kompaniets kassor och i Allmänna Tidningskontoret samt dessutom av landets samtliga Bok-, Pappers- & Cigarraffärer samt på direkt rekvisition märkt N. 2, utan förskottslikvid (helst å brevkort) från Musikerförbundets lotteriexpedition, adress endast Stockholm 5. I sistnämnda fall tillkommer porto för dragningslista.

Eder fattas något
om Ni ännu ej förskaffat Eder Kvinnornas kalender 1916 vilken erhållit de amplaste loford.
Pris 1 krona, plus porto. Rekvireras från fröken Hildur Öijer, Göteborg I.

I hvarje svenskt hem bör finnas en
Husqvarna Symaskin.
Den betalar sig själf på kort tid.

Husmödrarnas Centralförmedling

Förmedlar köp och försäljningar mellan hem i Landsorten och Stockholm.
JAKOBSGATAN 20, STOCKHOLM.
Rt. 12834. 10—5. A. T. 2313.

LEDIGA PLATSER

FLICKA med god och pålitlig karaktär, helst kunnig i matlagning och hönsskötsel, som kan trifvas med ett enkelt landtlif önskas till herrgård. Svar med foto och löneanspråk till »Östgötahem» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

ENSAM ÄLDRE DAM på landet i vacker trakt af Bohuslän önskar i vår, till hjälp och sällskap en bildad och erfaren kvinna i 30-års åldern, kunnig i hushållsgöromål samt omtänksam och intresserad för arbetet å en landtgård.
Betyg om genomgången utbildning, foto, lönepret. och ref. önskas under adress »Gästfri», Iduns exp.

BÄTTRE FLICKA, helst omkr. 25 år, som är villig åtaga sig en husjungfrus sysslor erhåller den 15 febr. plats uti mindre stad hos barnlös familj boende uti en med alla nutida bekvämligheter inredd villa. Sv. med ref., betyg o. foto till »Bohuslän», Iduns exp., Stockholm.

LÄRARINNA, som genomgått 8-klassiskt läroverk, önskas åt tvenne gossar för vinnande af inträde i läroverk (3 à 4 klass).
Önskligt vore, om sökanden vore villig hjälpa husmodern med lättare göromål. Svar med löneanspråk till »Prästhem», Skeppsgården.

I MALMÖ erhåller bättre, barnkär flicka (ej skånska) plats, att tillse 2 barn 4 o. 6 år samt för öfrigt hjälpa till med förekommande göromål i hemmet. Familjemedlem. Jungfru finnes. Sv. med foto till »Mars 1916», Malmö.

DEUTSCHE FAMILIE sucht für 2 Mädchen 2½ & 6½ Jahre ein deutsches Fräulein oder ein schwedisches Fräulein, das deutsch spricht. Odengatan 46, Sthlm ½ Treppe Wagenführ.

BILDADE FLICKOR emottagas som elever till sjukhem. Sv. till »H. F.», Iduns exp. f. v. b

SNÄLL, PÅLITLIG och barnkär flicka med goda rek. får plats genast som barnjungfru. Något sykunnig har företräde. Sv. med lönepret till fru Signe Huss, Jerfed, Örnsköldsvik.

ÄLDRE BARNJUNGFRU som trifs på landet får plats i slutet af febr. att sköta ett 7 mån. barn. Betyg, ref., lönepret. samt foto till Fru Ellen Ekström, Lyttebäck, Ervalla.

Anspråkslöst fruntimmer

får plats å landet i Norrland för vård af sjuk, tillfrisknande kvinna. Sköterskeutbildn. ej nödvändig. Kompetent kan sedan under sommaren få läsa med barn. Sv. med foto, som återsändes, lönepret. ålder m. m. märkt »Rekonvalescent», poste restante Nordingrå.

Köksföreståndarinneplatsen vid Kristinehamns hospital

blir ledig den 24 nästkommande april. Lön: 650 kronor med ålderstillägg, som efter resp. 2, 5 och 10 års tjänst utgår med resp. 10, 20 och 40 procent af begynnelselönen. Naturaförmåner: bostad med möbler och sängkläder, värme, ljus tvätt och första klassens kost. Årlig semester. Ansökningar, åtföljda af tjänstebetyg, läkarbetyg och fotografi ingifvas till öfverläkaren.

Elever i Gobelinväfnad

emottagas hos
AMELI FJÆSTAD,
Arvika, Racksta. Riks. 255 B.

Befattningen som trädgårdslärarinna

vid Blekinge läns folkhögskolas husmodersafdelning samt därmed förbundna åliggandet af skötseln af skolträdgården, finnes till ansökan ledig att tillträdas den 20 inst. april. Lönevillkor för tjänstgöringstid 20 april—15 okt. åro för kompetenta sökande 600 kr. + bostad och vivre. Ansökningar, åtföljda af betygsafskrifter skola innan den 10 februari vara inlämnade till folkhögskolans styrelse, adr. Ronneby.

Bokförerska

tillika kassörska, fullt kompetent och rutinerad samt van vid landtbruks- och skogsbruksbokföring erhåller nu genast anställning. Vivre i disponentens familj. Uppgift om föregående verksamhet, betygsafskrifter och löneanspråk torde sändas till Forsnäs Aktiebolag, adress: Österbymo.

Vid Kronprinsessan Margaretas Vårdanstalt

för tuberkul. barn finnes 2:ne elevplatser lediga i början af februari. Elementarskolebildning fordras. Närmare meddelar föreståndarinnan adr. Kullsveden.

Hushållsfröken

fullt kunnig i allt som till ett större hushåll hörer, erhåller plats i disponentfamilj i Värmland inst. 1 mars. Svar med betyg, foto och lönepret. torde sändas under adress: »Hushållsfröken 1916», Iduns exp. f. v. b.

Tillkännagifvande.

Till befattningen såsom husmoder vid Stockholms stads epidemisjukhus äga hugade kompetenta sökande att senast måndagen den 14 februari 1916 innan klockan tolf på dagen å Stockholms stads hälsovårdsnämnds byrå i huset N:o 4 vid Vasagatan ingiva sina, till hälsovårdsnämnden ställda ansökningar.

Stockholm den 14 januari 1916.
Hälsovårdsnämnden.

Föreståndarinne- och lärarinnebefattningen

vid landthushållsskolan å Gran i Norrbottens län kungöras härmed till ansökan lediga. Befattningarna sökas före 1:sta mars och tillträdas den 1:sta maj d. å.
Löneförmåner äro: för föreståndarinnan 1,200 kr. och för lärarinnan 1,000 kr. kontant per år samt för båda fri bostad — ej möblerad samt utan värme och lyse — bestående af 1 rum för hvardera samt fri kost vid elevernas bord.
Sökandena skola vara kompetenta att meddela undervisning i alla vid landthushållsskola förekommande ämnen. Tills vidare är bestämdt, att föreståndarinnan skall undervisa uti husliga sysslor och slöjd samt lärarinnan uti trädgårds-, ladugårds- och mejeriskötsel.
Föreståndarinnan skall den tid landthushållsskola icke pågår utan särskild ersättning tjänstgöra som husmoder vid landtmannaskolan samt biträda vid speciella kurser vid skolan. Lärarinnan är också skyldig att under samma tid utan särskild ersättning meddela undervisning i dylika kurser.
Med befattningarna följer rätt till 1 månads semester per år med ömsesidig skyldighet att vikariera för hvarandra.
Ansökan skall ställas till skolans styrelse, adress Öjebyn samt åtföljas af afskrifter af examens- och tjänstgöringsbetyg samt frejd- och läkarebetyg. Närmare meddelar rektor Ivar Lagerquist, Gran, Öjebyn.
STYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

UNG SCHWEIZISKA från franska Schweiz, som talar franska och tyska, söker så snart som möjligt plats i god familj. Bästa ref. Svar till »I. F. 1916», Iduns exp.

MUSIKALISK, BÄTTRE FLICKA kunnig i alla inom ett hem förek. göromål, önskar plats i god familj som hjälp och sällskap. Sv. emotses tacksamt till »Villig och Pålitlig 21 år», Nässjö p. r.

FLICKA önskar plats eller tillfälligt arbete i familj, är kunnig i enkel- o. konstväfnad, sömnad o. konstslöjd samt hushållsgöromål. Sv. till »30 år», Iduns exp. f. v b.

EN UNG, PÅLITLIG FLICKA önskar plats i bättre bildadt hem, där jungfru finnes, nu eller den 1 april som hjälp och sällskap, är kunnig i konstväfnad och finare handarbeten. På lön fästes mindre afseende, endast ett vänligt bemötande. Sv. t. »Familjemedlem F. L.», Smögen p. r.

HJÄRTEGOD FLICKA, som genomgått folkhögskola och skolkökskurs, önskar plats hos ensam god dam ell. äldre fam. som hjälp och sällskap. Sv. t. »Hjärtegod», Nässjö p. r.

BILD., MUSIK. DAM önskar några månaders plats i familj, helst prästfamilj. Vid betalning fästes mindre afseende, endast fritt vivre, och ett vänligt bemötande. Sv. t. »362», p. r. Nässjö.

UNG FLICKA, som genomgått 1½ års elevkurs å sjukhus önskar plats privat, gärna hos äldre person ell. läkare. Sv. t. »M. R.», St. Levene.

EN 22 ÅRS FLICKA önskar plats i god familj. Är kunnig i husliga sysslor samt sömnad och handarbeten. Sv. t. »Familjemedlem M. S.», Iduns exp. f. v. b

NORRLÄNDSKA, enkel och anspråkslös, ex. sjukgymnast, från godt hem önskar plats i god familj. Sv. t. »23 år» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar plats i treflig familj, helst där jungfru finnes, kunnig i alla inom ett hem förekommande göromål äfven någon praktik i sjukvård. Sv. t. »Familjemedlem E. R.», Iduns exp. f v. b.

UNG FLICKA, som med goda betyg genomgått ett-årig sjuksköterskekurs, söker plats som sjuk- eller barnsköterska, helst hos läkarefamilj, där tillfälle gifves att biträda vid mottagningarna. Sv. t. »20 år», Mjöbäck.

PÅ HERRGÅRD eller större egendom, helst i Skåne, önskar ung flicka af god familj lära hushåll och allt som hör till ett välordnat hems skötsel. Vill anses som familjemedlem. Prisuppgift, ref. m. m. utbedes till »M. L.», p. r. Lund.

STUDENTSKA söker anställning som guvernant. Svar till »Studentska 15», Iduns exp. f. v. b

UNG, EX. UNDERVISNINGSVAN elementarbildad lärarinna, musikalisk, underv. äfven i musik, skicklig i handarb., önskar anställn. i fam. att undervisa ett eller flera barn, nybegynnare el. ev. mera försigkomna. Utm. betyg och rek Sv. till »P», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BÄTTRE, BARNKÄR FLICKA önskar plats i liten familj. Sv. t. »Skogshyddan», Skebokvarn.

FLICKA af god familj önskar plats i finare hem, helst i Stockholm el. omnejd, som hjälp och sällskap. Har genomgått husmodersskolan i Karlstad samt vistats 3 månader i England. Sv. till »Eget rum», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

PLATS SOM FAMILJEMEDLEM önskas (helst i prästgård) af förlofvad flicka. Sv. t. »Mia», Bengtsfors.

25-ÅRIG LÄRARINNA önskar komma i prästgård eller annat bättre hem att mot fritt vivre under skicklig husmoders ledning få lära sig ett hems skötande. Sv. till »Familjemedlem», p. r. Vessigebro, Halland.

23 ÅRS BARNSKÖTERSKA önskar plats den 1 febr. helst späda barn. Sv. t. »1 febr.», Tidningskontoret, Karlavägen 8.

ENKEL FLICKA önskar plats i hem såsom hjälp och sällskap. Är kunnig i sömnad och husliga göromål. Äfven van vid sjukvård. Sv. till »Familjemedlem», Huskvarna p. r.

UNG FLICKA som genomgått handelsinstitut och van vid husliga göromål önskar lämplig plats. Sv. t. »15 febr. 1916», Järntorget p. r. Göteborg.

UNG BARNKÄR, bättre flicka önskar som familjemedlem plats i god familj, där jungfru finnes, är villig deltaga i alla inom ett hem förekommande sysslor. Har genomgått 1-årig skolkökskurs, samt kunnig i handarbeten. Sv. till »23 år», Iduns exp. f. v. b.

OVAN, ENKEL FLICKA önskar mot fritt vivre plats i familj för att lära allt hvad i ett hushåll hörer. Betalar gärna något. Önskar anses som familjemedlem. Tacks. för sv. till »Villig 15 febr.», Iduns exp.

UNG, MUSIKALISK FLICKA från bättre hem, som genomgått enklare och finare hushållskurs, önskar plats i familj på landet, helst prästeller herrgård. Goda rek. finnas. Svar till »Inga», Lysekil p. r.

ELEMENTARBILDAD, MUSIKALISK, barnkär flicka önskar plats som barnfröken el. att gå frun tillhanda. Sv. till »Familjemedlem 19 år», Iduns exp., Stockholm.

18-ÅRIG, FRISK OCH HURTIG flicka med normalskolekompetens söker plats som husmoders verkliga hjälp. Äfven villig deltaga i skrifgöromål och hjälpa barn med läxläsning. Genomgått 2 månaders kurs i matlagning. Tacksam för svar till »Greta», Jönköping p. r.

20-ÅRIG FLICKA önskar komma i godt, vänligt hem på större gård, eller herrgård, att mot betalning lära hushåll. Önskar anses som familjemedlem. Sv. till »K. A.», Pataholm p. r.

UNG FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats i familj som husmoders hjälp. Har praktiserat å prästgård på landet och är intresserad af husliga sysslor samt kunnig i musik. Tacks. för svar till »E. W. 1916», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA af god familj önskar till den 1 eller 15 febr. plats i prästgård eller å herrgård i södra Sverige. Är kunnig i handarbete och husl. sysslor. Svar till »R. H. A.», Iduns exp. f. v. b.

UNG, MUSIKALISK FLICKA, af god familj, önskar som sällskap komma i fint hem, helst där ungdom finnes. Är villig undervisa i musik. Svar till »H. 21», Iduns exp. f v. b.

KVINNLIG TRÄDGÅRDSMÄSTARE önskar plats att sköta herrgårdsträdgård e. dyl. Vana vid försäljning. Flerårig praktik. Goda betyg. Svar till »I. N. 24 år», Iduns exp.

Hushållselev.

21-årig flicka önskar lära hos bättre fam. Sv. med villkor t. »Enkel», S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Ung argentinska

musikalisk; behärskar svenska och spanska, önskar plats i bättre familj som hjälp och sällskap åt frun. Små pret. Sv. till »19 år», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

UNG FLICKA från godt hem på landet önskar plats i familj som husmoders hjälp och sällskap där jungfru finnes. Tacks. för sv. till »Familjemedlem», Eksund p. r.

En 17-års musikalisk flicka

med realskoleexamen, kunnig i linnesömnad, önskar plats i bättre hem som hjälp och sällskap åt husmoder. Event. äfven som hjälp åt barn vid läxläsning. Tacksam för svar snarast till »Signe», Gumælii Annonsbyrå, Malmö, f. v. b.

Ung dam

önskar plats hos äldre familj eller ensam dam att medfölja på längre resa som hjälp och sällskap mot fritt vivre. Svar till »Resvan», Kiosken, Stora Teatern, Göteborg.

Plats för ung flicka

18½ år gammal, önskas i god familj, där handledning av dugande husmoder kan ske. Den sökande, som har goda intyg, samt van vid och dagligen deltager i hemsysslorna, är kunnig i väfnad, handarbeten, något bokföring och musik o. s. v. Hon önskar nu ytterligare utbildning och har främst till uppgift att kunna vara till nytta på den plats som kan erbjudas. Till en början fästes mindre afseende vid lön än ett verkligt godt och vänligt bemötande, samt som nämnt god husmoderlig handledning. — Sv. till »Godt hem 1916», med uppgift å blivande göromål och ev. löneförmåner torde sändas under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Vid brukssamhälle

önskar elementarbildad flicka plats som hjälp och sällskap i bättre, treflig familj, där jungfru finnes. Har genomgått husmoderskola och handarbetskurs samt är kunnig i hvarjehanda göromål i ett hem. Hjälper gärna till med skrifgöromål (ev. maskinskrifning). Tacks. för sv. t. »Villig», Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka,

som i två år vistats i England som barnsköt., önsk. dyl. plats i fin fam, helst i stad (ej spädbarn). Undervisningsv. Kunnig i husl. görom. o. sömn. Sv. t. »Margit», Iduns exp.

En bättre flicka

kunnig i alla husliga sysslor (genomgått hushållskurs) önskar plats i familj i Dalarne eller mellersta Sverige. Sv. t. »Skånska 0190», Gumælii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

Ung gymnastikdirektör

musikalisk och af god familj, önskar plats å herrgård att gifva massage och i öfrigt deltaga i husliga göromål. Vid lön fästes mindre afseende. Sv. till »S. L., familjemedlem, Iduns exp., Sthlm.

Hvem vill i sitt hem

mottaga en 21 års flicka, som hjälp och sällskap. Har genomgått hushållsskola. Helst hos ensam dam eller liten familj. Tacksam för sv. till »Genast», Iduns exp f. v. b.

INACKORDERINGAR.

INACKORDERING kan erhållas på nyåret för tvenne unga flickor hos fru Maria Plg.-Gyllenbåga, Artillerig 28 A III. Centralt läge. Allm. 22223.

SEMINARIST önskar inackordering i lugnt och godt hem i närheten af Ateneum. Eget rum. Svar jämte prisuppgift snarast möjligt till »Seminarist», Iduns exp., Sthlm.

UNG, BILDAD och musikalisk flicka önskar inackordering fr. 1 februari i finare familj. Är gärna villig deltaga i lättare sysslor. Är mycket barnkär. Svar till »19 år», Vexiö p. r.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 75 à 85 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Furudals pensionat

gammal bruksherrgård i v:a Dalarne Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt och fiske. Rekss. utmärkt rekreationsort. Uppl. Sv. Tur.-För. eller Fru G. Wuttke. Furudal. Rt. 2 c.

1venne bild. flickor

kunna erhålla god inackordering i större prästgård på landet, där tillfälle gifves till rekreation eller, om så önskas, att lära hushåll. Eget rum. 80 kr. pr mån. Rikstel. Dagl. post. Sv. till »Hemtrefnad», Aneby, p. r.

Plats i familj

Ung bildad flicka af god familj, som vistats utomlands för språk- och musikstudier önskar inackordera sig å herregård belägen i högländ trakt i Småland eller Vestergötland. Är villig underv. i tyska o. musik eller deltaga något i hushållet. Sv. i biljett märkt »Musikalisk», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Babylådan

innehållande fullständig utstyrsel af 2 omgångar för späda barn, välsydt och af bästa kvalité, pris 10 o. 15 kr. pr låda beroende på montering. Sändes mot efterkraf.
A. C. Cronquist & Son,
Rikstel. 815. MALMÖ

Bränslebesparing!

Köp **Äggbriketter** *à Kr. 4.75 pr hl.*
passande för kokspisar och eldning på galler i kakelugnar.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks- och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. *Kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Kurs i massage och Sjukgymnastik

STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt.

Mélanogéne,

Dioquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 5:— + porto. Försänd. diskr.
Franska Parfymmagasinet,
Hofley., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.

Afmagringstvål,

— absolut verkande — oskadlig. — Pris kr. 4,50 + porto. Förs. diskr.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

OATINE,

denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, friska engelska teinten. Äkta **Oatine-Creme i hvit burk** med **grönt lock:** pris 1.50; 4-dubbelt inneh. 3.—. **Oatine-Snow:** 1.50. Finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL.
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kungl. Hofleverantör
ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.
Återförsäljare rabatt.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale.
Förskönar. Skyddar.
Parfymerar.
Förnämsta Parfymerier.

40-ÅRIGT **EKSEM** BOTADT! Intyg af kyrkoherdar o. 100 tals andra pers. 3 kr. pr sats. FRU INA GÖTHE, Falun.

Tvätt!

Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **33 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 10 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.

Allm. 9344. Riks 3815.

Damer! Vårda Eder hud!

Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy.
Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

HUSHÅLLSELEVER mottagas från och med den 15 jan. detta år i större hushåll på landet. Undervisning meddelas i finare matlagn., konservering af kött, grönsaker, frukt m. m. enl. nutidens metoder. Äfven kunna eleverna få tillfälle att lära sig alla slags handarbeten, läderplastik, koppar och silfverdrifning m. m. Refekterande torde insända svar till »Husmoder», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Frikurser i Örebro Väfskola.

På grund af statsanslag meddelas kostnadsfri undervisning i spånad och väfnad under 3 mån. tid, 18 febr.—19 maj 1916, åt 10 frielever från skilda delar af landet.
Ansökningar, åtföljda af frejdebetyg, insändas före 10 febr. till väfskolans föreståndarinna, Fröken Dagmar Swidén, Örebro.

Kurs i trädgårdsskötsel för kvinnliga deltagare

anordnas 15 april—15 okt. 1916 vid Adelsnäs Trädgårdsskola. Ansökningar böra insändas före 15 februari. Endast 8 deltagare mottagas. Prospekt på begäran gratis.
Adelsnäs Trädgårdsskola
Åtvidaberg.

Låt Edra flickor få en trädgårdskurs!

Den ger god behållning för hela livet.
Den förädlar sinnet och ger glädje åt hemmen.
Den stärker hälsan på naturligt sätt; är bättre än medicin och badorter.
Den kan förbereda för yrkesutbildning med goda framtidsutsikter.
Den kan anordnas mycket billigt.
Friplatser kunna beredas.
Fruktanvändningsundervisning, konservering. Bästa undervisning.
Rekvirera prospekt i god tid från
ÖNNESTADS
Folkhögskolas och Lantmannaskolas trädgårdskurser,
Rektor Yngve Melander,
adress *Önnestad* Kristianstads Län.

Turkiska badet

I Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för d a m e r. Ypperstа medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1,50, efter kl. 12 kr. 1,75.

I vår försäljningslokal
18 Regeringsgatan
börjar fr. o. m. **Måndagen** den **31 Januari** vår

Stora Inventerings-
Realisation
af
BARNKLÄDER
och
BACKFISCH-KLÄDER

Vi **bortslumpa** under de dagar realisationen pågår **t. o. m. Lördagen den 5 Februari** en stor del varor till **fjärdedelen** och **halfva värdet,** äfvensom en del moderna och kuranta varor **nedsatta** med **20—25** % å gällande etiketts-priser.

Tyg, stufvar, ylle och bomull, **bortslumpas.**

Ett parti Bomullstyger
utförsäljes samtidigt till och under nu gällande fabrikspriser.

Aktiebolaget M. BENDIX, Stockholm.
Försäljningslokalen öppen kl. ½ 9 f. m.—6 e. m.

1:sta häftet af
"Moster Emmas Väfbok"
har nu utkommit i sin 4:de upplaga tillökt med nya mönster för mattor och gardiner. Erh. mot 1:35 i portförskott från Moster Emma, Kneippbaden.

Målarskolan,
38 Smålandsgatan. Tel. Brunkeb. 62.
Undervisning i Porslin- & Oljemålning, Gyllenläder, läderplastik m. fl. ämnen. Lager af porslin. materiel för målning Porslin brännes.
Emma Nordberg, Augusta Peterson.

Göteborgs Nya Husmoderskola

S. Allégatan 2 A. Rt. 10624. **Husmoderskurs** på 1 termin. — Längre och kortare kurser i matlagn., bakn., konserv., linnesömn. m. m. — — OBS! Även kurser för fruar. — Prospekt på begäran.
Elvira Friberg. Hildegard Friberg.

Lektioner i Linnesömnad,
(äfven blusar, underkjolar, skjortor, barnkläder.)
Elever mottagas dagligen 10 jan.—10 juni, 15 sept.—15 dec.
Eva Egnér. Karin Egnér.
R. T. 3530. ***Sibyllegatan 36. Stockholm.*** A. T. 21004.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension i Stockholm (f. d. Villa Hult Kneippbaden)
Anmälningar till vårkursen

som börjar den 1:sta Februari emottages. Jämsides med skolans ämnen, som omfatta Matlagning Klåd- och Linnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd Målning, Sång, Musik och Språk, samt föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria gifves tillfälle att idka sport och idrott. Begär prospekt hvari äfven hänvisning till muntliga referenser finnas intagna. Adr: **E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola. Villagatan 17. Stockholm.** Riks. 11886 Allm. 28940 **Obs.!** Den enda skola i Stockholm med helpension där eleverna samtidigt har ett godt hem med god tillsyn.

Kurser i matlagning.

middags- frukost- och supérätter, bakning, inläggningar, m. m. anordnas för begränsadt antal unga damer i undertecknads husmodersskola f. o. m. torsdagen d. 3 febr. En kurs omfattar antingen 2 e. m. och 1 f. m. i varje vecka eller ock endast 2 e. m. i veckan. Anmälningar snarast. Vidare meddelas af
Elsa Philip
Tel. Öst. 1310. Karlavägen 25. Stockholm.

Målarskola
öppnas 1:sta Februari af
Eva Åström
Undervisning i målning och etsning.
Allm. 22350. Adr: **Sturegatan 19.** Förfr. 12-2.

Edla Carlssons Privathotell
rekommenderas. Elektr. belysning och Rikst. i alla rum. Rum fr. 2 kr. **Frukost o. Supéer serveras. Birgerjarlsg. 8, Stockholm** (röd, grön o. gul spårvagn stannar vid porten). Riks. 44 01, 72 59. Allm. 125 39, 195 1

Helsingborgs Husmoderskola,
Drottninggatan 13,

börjar ny kurs den 1 mars. Grundlig praktisk och teoretisk undervisning i enklare och finare matlagning, servering, bakning och konservering m. m. Handarbete och linnesömnad.
Prospekt och upplysningar på begäran.

Önnestads Folkhögskola
(nära Kristianstad).

Kvinnliga kurserna som börja 26 april och fortgå 3 à 4 mån. omfatta:
1. **Folkhögskolekurs** med allmänbildande ämnen, väfnad, slöjd och gymnastik m. m.
2. **Övre avdelning** med utvidgad folkhögskoleundervisning, lanthushållningsämnen, skolköksarbeten och trädgårdsskötsel.
3. **Trädgårdskurs** för hemmen och vidare utbildning.

Skolan är en af Sveriges mest besökta och välrustade utbildningsanstalter för vuxen ungdom. Genom rikliga statsanslag m. fl är den **prisbillig** och **i alla avseenden välrustad** samt erbjuder **frielevplatser** och **stipendier** åt mindre bemedlade och obemedlade. Skolan besökes af ungdom från alla samhällsklasser. Utförligt **illustrerat prosp.** bör rekvireras genom skolans föreståndare, rektor **Yngve Melander, Önnestad.**

5:te Frukt & Trädgårdskursen för damer
på Heidan, Ystad
15 April—15 Okt. Prosp. på begäran.
LOUISE FLYGARE

Idun utgifves denna vecka i A och B

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1916.